

Výchova dětí homosexuálními rodiči z pohledu obyvatel Zlínského kraje

Kateřina Nováková

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Kateřina Nováková
Osobní číslo: H11235
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Sociální pedagogika
Forma studia: prezenční

**Téma práce: Výchova dětí homosexuálními rodiči z pohledu
obyvatel Zlínského kraje**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

**Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti náhradní rodinné péče,
homosexuálního chování a homofobní šikany.**

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BELLINGER, Gerhard J. Sexualita v náboženstvích světa. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0642-7.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.

PUTNA, Martin C. Homosexualita v dějinách české kultury. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-802-0020-0.

ZVĚŘINA, Jaroslav. Sexuologie (nejen) pro lékaře. Brno: CERM, 2003. ISBN 80-720-4264-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Šalenová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **20. ledna 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2014**

Ve Zlíně dne 20. ledna 2014

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.

děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 28.4.2014

.....
Dana Rováčková

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k vyšší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce pojednává o homosexualitě a o problematice výchovy dětí homosexuálními rodiči. Je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části seznamuje s pojmy homosexualita, homosexuální chování, zabývá se příčinami vzniku homosexuality, objasňuje pojem coming – out, nastiňuje výskyt homosexuality a dále uvádí pojem homofobie a homofobní šikana. Popisuje to, jak je na homosexualitu nahlíženo v různých kulturách a náboženstvích světa. Dále se věnuje homosexuálním párům a založení rodiny. V praktické části uvádí názory obyvatel Zlínského kraje na výchovu dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu pomocí kvantitativního výzkumu.

Klíčová slova: homosexualita, homosexuální chování, coming – out, kultura, náboženství, rodičovství, registrované partnerství, náhradní rodinná péče, výchova dětí

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the issue of homosexuality and problems of upbringing children by homosexual parents. It is divided into theoretical and practical parts. The theoretical part explains these notions: homosexuality, homosexual behaviour, coming-out. It deals with the causes of homosexuality origin as well as homosexuality occurrence, further it presents the notions of homophobia and homophobic bullying. The theoretical part also describes how homosexuality is grasped in different cultures and religions in the world. Last but not least it deals with homosexual couples and family setting up. The practical part observes the opinions of the Zlin region inhabitants concerning the education of children by homosexual parents as well as those concerning homosexuality itself. The research was performed by method of quantitative research.

Keywords: homosexuality, homosexual behaviour, coming – out, culture, religion, parenthood, registered partnership, foster care, child rearing

Chtěla bych tímto poděkovat Mgr. Evě Šalenové za podporu a cenné rady při psaní mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Stále shledávám osobním zklamáním, jak lidé dávají volný průchod vyjádření svého znechucení nebo názoru, který se staví proti způsobu, jakým se dva lidé rozhodnou milovat jeden druhého. Myslím, že to je opravdu nešťastné.“

Heath Ledger

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 HOMOSEXUALITA	13
1.1 HOMOSEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ.....	14
1.2 PŘÍČINY VZNIKU HOMOSEXUALITY	15
1.3 PROCES COMING – OUT	17
1.4 VÝSKYT HOMOSEXUALITY.....	18
1.5 HOMOFOBIE, HOMOFOBNI ŠIKANA	20
2 HOMOSEXUALITA V RŮZNÝCH KULTURÁCH A NÁBOŽENSTVÍCH SVĚTA	22
2.1 HOMOSEXUALITA V AMERICKÉ KULTUŘE	23
2.2 HOMOSEXUALITA V EVROPSKÉ KULTUŘE	24
2.3 HOMOSEXUALITA V KŘESŤANSTVÍ, HOMOSEXUALITA V ISLÁMU	26
3 HOMOSEXUÁLNÍ PÁRY A ZALOŽENÍ RODINY	28
3.1 PARTNERSTVÍ HOMOSEXUÁLŮ	29
3.2 RODIČOVSTVÍ HOMOSEXUÁLŮ, NÁHRADNÍ RODINNÁ PÉČE	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 POPIS VÝZKUMU	35
4.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	35
4.2 CÍL VÝZKUMU	35
4.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	35
4.4 VÝZKUMNÝ VZOREK	36
4.5 METODIKA SBĚRU DAT	36
4.6 METODIKA VYHODNOCENÍ DAT	37
5 ZHODNOCENÍ VÝZKUMU A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ	38
5.1 INTERPRETACE VÝZKUMNÉHO CÍLE, VÝZKUMNÝCH OTÁZEK A SHRUTÍ VÝZKUMU.....	64
5.2 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	67
ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	70
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	71
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	72
SEZNAM GRAFŮ	73

SEZNAM PŘÍLOH.....	74
---------------------------	-----------

ÚVOD

Když jsem uvažovala o tom, o čem psát svou bakalářskou práci, zvažovala jsem různá, pro mě zajímavá témata. Téma zabývající se názory obyvatel Zlínského kraje na výchovu dětí homosexuálními rodiči jsem si nakonec zvolila proto, že mi přijde v současné době hodně aktuální. Aktuální je podle mě z důvodu případné změny legislativy, kdy je pořád otevřená otázka případného umožnění adopce homosexuálním párům. Tato problematika je aktuálnější tím, že relativně před nedávnou dobou bylo v České republice homosexuálním párům umožnit svůj vztah formálně svázat.

Zajímavost tématu podtrhuje i fakt, že je společnost obecně k homosexuálním párům více otevřená a dalo by se říct, že i tolerantnější, alespoň podle mého názoru. Možná je to tím, že se pohybují nejvíce mezi mladými lidmi. Ale i tak mi přijde, že i lidé starší generace v mém okolí homosexuály nijak neodsuzují. Z tohoto důvodu mě zajímalo, jak se dívají na homosexuály a homosexualitu i ostatní lidé v mém okolí, se kterými se třeba ani neznám, nebo se kterými o homosexualitě nemluví.

Poslední dobou se mi zdá, že v mém okolí přibývá i homosexuálních párů, které se svou orientací netají. Možná to bude i tím, že si těchto lidí více všímám. Pozoruji sice více párů gayů, ale občas se setkávám i s páry složenými se dvou homosexuálních žen. Je dobře, že svou orientaci neskrývají, nemají se totiž vůbec za co stydět. Homosexualita není sexuální deviace ani nemoc. Dříve byla sice za nemoc považována, ale toto stanovisko bylo jistě nesprávné.

Dalším impulzem ke zvolení tohoto tématu pro mě bylo i to, že v České republice se touto problematikou nezabývá tolik lidí jako v zahraničí a dokonce ani nebylo přímo o homosexualitě napsáno mnoho českých publikací. Ke psaní teoretické části mé bakalářské jsem často využívala publikaci, kterou napsal Brzek a Pondělíčková – Mašlová. Dále se tímto tématem v České republice zabývá například Janošová. Výzkumy, které se zabývají výchovou dětí homosexuálními páry a jejím vlivem na dítě, byly realizovány převážně v zahraničí. Není ani mnoho výzkumů, které se zabývají názorem lidí na tuto problematiku, převážně se jedná o bakalářské práce. Výzkum, zabývající se názorem obyvatel Zlínského kraje mi není znám.

Téma jsem si zvolila i proto, že mám mezi homosexuály přátele.

Důležitá je podle mě i myšlenka, že by sexuální orientace neměla rozhodovat o tom, jestli člověk může, nebo nemůže vychovávat dítě.

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je rozčleněna do tří hlavních kapitol. První kapitola se zabývá homosexualitou a pojmy s ní spojenými. Druhá kapitola nastiňuje, jak je homosexualita vnímána v různých náboženstvích a kulturách světa a třetí kapitola se věnuje homosexuálním párům a založení rodiny. Praktická část seznamuje s výsledky kvantitativního výzkumu, jehož cílem je zmapovat názory vybraných obyvatel Zlínského kraje na výchovu dětí homosexuálními rodiči.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HOMOSEXUALITA

Na úvod si uvedeme, co vlastně pojem homosexualita znamená. Zjednodušeně řečeno homosexualita znamená sexuální orientaci na osoby stejného pohlaví.

V literatuře bývá popsána třeba takto: „Celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený, tedy také nezaviněný stav, jež je charakterizován tím, že nositel tohoto stavu je pohlavně přitahován a vzrušován osobami stejného pohlaví.“ (Brzek, Pondělíčková-Mašlová, 1992, s. 19)

„Homosexualita je geneticky determinovaný celoživotní a neměnný stav libida, při kterém jedinec za podmínek možnosti svobodné vůle preferuje za účelem sexuálního a citového kontaktu objekt stejného pohlaví, přičemž takto vzniklý vztah se svojí kvalitou v plné míře vyrovná vztahu heterosexuálnímu.“ (Dubaj, 1994, cit. podle Janošová, 2000, s. 13).

Muž, který je homosexuálně orientovaný, je označován jako „gay“, homosexuálně orientovaná žena je označována jako „lesba“.

Pojem lesba je odvozen z názvu řeckého ostrova Lesbos. Na tomto ostrově měla básnířka Sapphó estétskou školu pro dívky. Sapphó se do jedné své žákyně zamilovala. O ostrově Lesbos a o Sapphó můžeme hovořit jako o symbolech ženské homosexuality (Morus, 1992, s. 45).

Homosexualita není nemoc ani porucha, jedná se o jeden z projevů lidské sexuality. Za poruchu považujeme egodystonní sexuální orientaci. To je taková orientace, se kterou není nositel smířen a má z ní psychické problémy (Procházka, 2002, s. 5).

Dříve byl termín homosexualita neznámý. Zavedl jej až Karoly Benkert (cit. podle Zvěřina, 2003, s. 120), maďarský psychiatr, a to až roku 1869. Nahradil tak například pojem sodomie, který se používal dříve. Zpopularizovat tento termín se povedlo Richardovi von Krafft-Ebingovi a Magnusovi Hirschfeldovi (cit. podle Zvěřina, 2003, s. 120). Z dalších výrazů pro homosexualitu si můžeme zmínit výrazy jako „konkrétní sexuální cítění“ nebo „sexuální inverze“ (Zvěřina, 2003, s. 120).

Ani v současné době nelze úplně přesně říct, co prožívají dvě osoby stejného pohlaví, které se milují. Nejlépe by nám to řekly asi ony samy.

Homosexualita se nevyskytuje jen v lidské civilizaci. Byla pozorována i u zvířat, pokud nemají v blízkosti jedince opačného pohlaví. Často bývá tento jev popisován u psů (Pondělíčková – Mašlová, Raboch, 2005, s. 153).

Na konci 19. století byly „homosexualita“ a „heterosexualita“ určeny jako kategorie, do kterých mohou lidé patřit. Ať už jsou tam zařazeni, nebo se ke „své“ kategorii hlásí sami. Do této doby člověk, který cítil sexuální náklonnost k osobě stejného pohlaví, nebyl považován za zvláštní typ člověka. Okolí zvláštní připadat mohl, ale nebyl zaškatulkován přímo do kategorie „homosexuální“. Po roce 1900, kdy rozvoj konzumní společnosti zvýšil důraz na sexuální otevřenost, se subkultury lidí s náklonností k osobám stejného pohlaví začaly spojovat a vytvářet si svůj vlastní svět (Rupp, 1999, s. 85).

Dříve byla homosexualita vnímána jako nemoc, kterou je potřeba léčit. Dnes tomu tak není. S homosexuální orientací se člověk většinou narodí.

1.1 Homosexuální chování

Nyní se budeme věnovat homosexuálnímu chování, které není totéž co homosexuální orientace.

Občas se lidé se po celý svůj život vyhýbají sexuálnímu párovému životu. Mohou tak činit jedinci, kteří jsou orientováni homosexuálně, i jedinci, kteří jsou orientováni heterosexuálně (spoleketf.org, 2010).

Někteří odborníci se dívali na homosexuální problematiku jen z jedné strany, tudíž neoddělovali homosexuální orientaci od homosexuálního chování. O homosexuální chování se jedná případně, když má člověk homosexuální styky. Toto chování nemusí být nutně spojeno s homosexuální orientací, i když zde nacházíme těsné souvislosti. S homosexuálním chováním souvisí pojem náhražkové *sexuální chování*. O tomto chování mluvíme tehdy, pokud jinak heterosexuálně orientovaný člověk žije v podmínkách, které mu znemožňují heterosexuální styky. V takové situaci je tento člověk schopen se vzrušit i osobou stejného pohlaví. Toto platí třeba o homosexuálních stycích vězňů, nebo o homosexuální prostituci, kterou provozují muži i ženy, z nichž někteří jsou heterosexuálové (Brzek, Pondělíčková – Mašlová, 1992, s. 19 – 22).

Jsou popsány případy, kdy jsou homosexuální projevy součástí různých iniciačních obřadů mladých mužů (Zvěřina, 2003, s. 120).

Když se takový člověk poté vrátí do normálního života, ve svém homosexuálním chování nepokračuje. Někdy se může stát, že člověk takové chování dále provozuje. Tento člověk byl většinou homosexuálně orientovaný před první homosexuální zkušeností, ale neuvědomoval si ji. V extrémních podmínkách se může chovat homosexuálně i člověk, který je stoprocentně přesvědčen o své heterosexuální orientaci. Na ukázkou si uvedeme případ, kdy si muž ve vězení nechá provádět felaci od spoluvězně, který je orientován homosexuálně, ale představuje si ženu. I tady se jedná o homosexuální pohlavní styk, protože se účastní oba. Někdy se může heterosexuálně orientovaný člověk chovat homosexuálně i na svobodě, a to například za úplatu, v tomto případě takto jedná z nesexuální motivace. Jsou známy i případy, kdy si heterosexuálně orientovaný muž vydělává homosexuální prostitucí, ale pak vydělané peníze utrácí se ženami (Brzek, Pondělíčková - Mašlová, 1992, s. 21 – 22).

Homosexuální chování samozřejmě pozorujeme u homosexuálních osob nejčastěji. Není ale výjimkou, pokud se homosexuálně orientovaný člověk chová navenek heterosexuálně.

1.2 Příčiny vzniku homosexuality

Dítě potřebuje k vývoji lásku svých rodičů. I když dítě ještě nerozumí slovům, už v tomto období dokáže vycítit, jaká je kolem něj atmosféra. Někdy mezi dvanáctým a osmnáctým měsícem si dítě pomalu uvědomuje svou příslušnost k určitému pohlaví. Přitom je důležité, jak s ním rodiče jednají. V důsledku toho si dítě uvědomuje svou roli – buď ženskou, nebo mužskou. Většinou je tento proces ukončen kolem dvou let a kolem třetího roku bývá nevratná (Brzek, Pondělíčková – Mašlová, 1992, s. 11).

Teorie o vzniku homosexuální orientace se různí. Janošová (2000, s. 25-27) vymezuje tyto čtyři příčiny:

1. *genetické dispozice* – v roce 1993 D. Hamer a S. Le Vay (cit. podle Janošová, 2000, s. 26), vědci z Národního ústavu pro výzkum rakoviny v USA, když zkoumali pohlavní chromozomy u mužů, objevili, že na hrotu chromozomu X v oblasti, která je označována Xq 28 se s velkou pravděpodobností nachází gen, nebo geny, které jsou odpovědné za homosexuální orientaci. U homosexuálních mužů, u kterých se příslušné alely shodovaly, byli zjištěni mezi příbuznými z matčiny strany další jedinci, kteří

byli homosexuálně orientovaní. K podobným výsledkům dospěl zhruba ve stejné době S. Cherny, (cit. podle Janošová, 2000, s. 26) který prováděl výzkum na 33 bratřech, z nichž byl alespoň jeden homosexuál. Skoro u všech homosexuálních mužů se nalézaly shodné znaky v alelách v oblasti Xq 28, ale u heterosexuálních mužů tyto znaky nalezeny nebyly.

2. *Vliv vývoje jedince v prenatálním období* – lidské embryo má na začátku svého vývoje základy obojího pohlaví, až po 4-5 týdnech začíná odlišný vývoj. Sexuální diferenciaci centrálního nervového systému, hlavně center mezimozku se formuje mezi 4. až 6. měsícem prenatálního vývoje (Zvěřina, cit. podle Janošová, 2000, s. 27). L. Kaplan v roce 1990 měřil testosteron u prenatálního plodu v 13. až 15. týdnu těhotenství matek. Plody mužů, kteří budou později heterosexuální, měly výrazně vyšší hladinu testosteronu než plody budoucích homosexuálních mužů.

3. *Vliv prostředí a výchovy* – nejvíce odborníků tvrdí, že prostředí může ovlivnit budoucí sexuální orientaci dítěte pouze v prvních letech života. V této souvislosti prováděl výzkumy I. Bieber (cit. podle Janošová, 2000, s. 28). Došel k závěru, že homosexuální muži byli v dětství fixováni na matku a jejich otec svou otcovskou roli neplnil dobře. Uznává ovšem, že v takovém prostředí vyrůstají i muži homosexuální.

4. *Teorie svedení* – jedna ze starších teorií, která tvrdí, že svedení v období dospívání příčinou homosexuální orientace, nové poznatky ale tuto teorii vyvracejí.

Z dalších teorií a výzkumů si zmíníme například *morfologický výzkum*. Touto oblastí výzkumu homosexuálů se zabýval i pražský sexuolog Kurt Freund, který své výzkumy ohledně tělesné stavby homosexuálů uzavřel tím, že neexistuje vztah mezi sexuální orientací a tělesnou stavbou (spoleketf.org, 2010).

Někteří autoři se přiklánějí i k vrozeným biologickým vlivům, například o eventualitě nerovnovážnosti hormonálního zásobení mozkového centra. Jde o poměrně krátký čas, který trvá asi jeden týden mezi 4. až 6. měsícem prenatálního období. Jestli v tomto období dojde u dívek k nadměrnému, nebo u chlapců k nedostatečnému působení androgenizujících hormonů na příslušná centra v mozku, může zřejmě dojít k přesměrování dispozic pro sexuální orientaci (Gorski, cit. podle Janošová, 2008, s. 70).

Vzhledem k provedeným výzkumům můžeme říct, že ještě není stále úplně jasné, jak homosexualita vzniká.

1.3 Proces coming – out

Každý prožívá nějakým způsobem proces, který nazýváme coming out. Jedná se o období, ve kterém začíná vnímat nějakým způsobem svou vlastní identitu a ta souvisí se sexualitou (Procházka, cit. podle Janošová, 2000, s. 20).

Tento proces začíná již v dětství, kdy si některé děti, které později zjistí, že jsou homosexuálně orientované, uvědomí, že jsou jiné než ostatní. Ale existují i takové děti, které to, že budou homosexuálně orientované, v dětství netuší. V období dospívání se začínají měnit vztahy mezi chlapci a děvčaty. Například chlapecká parta, která se až dosud držela pohromadě, se začíná rozpadat. Homosexuální chlapec to většinou nechápe. Celou situaci bere jako zradu a nerozumí tomu, proč kamarád dává přednost dívce. Přitom si neuvědomuje, že jej platonicky miloval. Pojmeme „coming out“ označujeme odhalení vlastní odchýlné sexuální orientace (Brzek, Pondělíčková – Mašlová, 1992, s. 42).

Svou sexuální orientaci si většinou uvědomujeme v pubertě. Někdy se ale stává, že muži dokáží svou homosexualitu potlačit. U žen bývá toto potlačení ještě častější (Procházka, 2002, s. 6).

Někdy se může stát, že chlapec své erotické představy vůči ostatním hochům chápe jako kamarádství, zatímco kamarádské vztahy k dívkám chápe jako lásku. Přijmout svou homosexualitu pro něj bývá v tom období těžké. V době dospívání je přítomna vysoká sexuální dráždivost a chlapec může dosáhnout erekce i s dívkou, takže pohlavní styk je pro něj technicky proveditelný. To jej mylně uklidňuje a ubezpečuje, že i on je takzvaně normální. Po letech manželství tento chlapec zjistí, že je homosexuál. Pro ženy je však tato situace snad ještě těžší, může být ale i východiskem. Léta mohly mít odpor k pohlavnímu styku s muži a když zjistí, že jsou homosexuálně orientované, tak alespoň vědí, proč se dříve cítily tak, jak se cítily (Brzek, Pondělíčková – Mašlová, 1992, s. 43).

Podle Janošové (2000, s. 20) se coming out skládá ze dvou hlavních fází:

1. *Zjištění skutečnosti o svém zaměření a akceptace tohoto zaměření:*
  - a) precoming out - jedinec o své odlišnosti ví, ale nedokáže ji vyjádřit
  - b) vlastní coming out – člověk si přiznává svou sexuální identitu
2. *Uspořádání života v souladu s orientací:*
  - a) fáze explorace – první sexuální vztahy
  - b) fáze partnerství – trvalejší vztahy

- c) fáze integrace – dotvoření hodnot

Většinou homosexuál není ze svého zjištění nadšený, někdy je přímo nešťastný. Homosexuál, který prochází obdobím coming out si zápasí s vlastním sebevědomím. Okolí jim s tím mnohdy moc nepomáhá, protože se ve společnosti stále najdou tací, kteří homosexuály odsuzují (Brzek, Pondělíčková – Mašlová, cit. podle Janošová, 2000, s.21).

Často se dostaví pocit, že je osoba, která se svou homosexualitou smíří, jediná na světě. Mnoho homosexuálů svou orientaci tají. Často nezbyvá nic jiného a další homosexuály vyhledat (Procházka, 2002, s. 10).

1.4 Výskyt homosexuality

Každý už určitě někdy slyšel slovo „čtyřprocentní“. Má tohle slovo ale reálný základ? Nebo je to už tak zažité?

Není reálné sestavit sborek populace, na kterém bychom si mohli homosexualitu zmapovat. To bychom museli tento vzorek nejprve sexuologicky vyšetřit a hlavně očekávat, že získané údaje budou pravdivé. Údaje jednotlivých studií se podstatně liší. Výskyt osob, které jsou homosexuálně orientované, je někdy udáván od 2% do 10%, nejčastěji ale právě okolo těch 4% (Brzek, Pondělíčková - Mašlová, 1993, s. 24).

Když na problematiku budeme nahlížet z historického hlediska, tak lze za první pokusy považovat výzkumy Magnuse Hirschfelda (cit. podle Weiss, Zvěřina, 2001, s. 96) německého sexuologa. Tento autor zjistil, když zkoumal 1696 studentů, že 1,5% přitahovali muži a 4,5% těch, kteří byli eroticky přitahováni příslušníky obou pohlaví. Ony 4% zjistil ve svých výzkumech Kinsey a spol. (cit. podle Weiss, Zvěřina, 2001, s. 96), na základě anamnestického vyšetření velkých skupin mužů i žen. Výsledky ověřovacích výzkumů, které následovaly později, už tak jednotné nebyly. Například Rogers a Turner (cit. podle Weiss, Zvěřina, 2001, 96 – 97) uvádějí výsledky pěti rozsáhlých amerických průzkumů, které se uskutečnily v letech 1970-1990, podle nichž 5 – 10% mužů v USA uvedlo homosexuální zkušenost v dospělosti. Vogels a spol. (cit. podle Weiss, Zvěřina, 2001, s. 98) provedli šetření na 1431 nizozemských studentech ve věku 11 – 14 let a zjistili, že 9% chlapců a 2% se někdy cítilo silně sexuálně přitahováno osobou stejného pohlaví, 8% chlapců a 9% dívek se cítilo slabě sexuálně přitahováno osobou stejného

pohlaví. Přímou homosexuální zkušenost přitom nevedla žádná dívka a pouze 1% chlapců. Whitam (cit. podle Weiss, Zvěřina, 2001, s 99) uvádí, že zastoupení homosexuálních osob je v různých společenských podmínkách docela stabilní. Potvrzují to i výsledky z asijských průzkumů (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 99).

Dále se budeme zabývat ženskou homosexualitou. Na otázku, jak je častá, se pokusil odpovědět již zmiňovaný A. C. Kinsey (cit. podle Raboch, Pondělíčková - Mašlová, 2005, s. 161). On a jeho spolupracovníci vyšetřili velkou skupinu žen. Ze zkoumaných žen 13% uvedlo, že aspoň jednou v životě měly homosexuální kontakt, při kterém prožily orgasmus. Kinsey si byl vědom, že výsledky mohly být zkresleny skutečností, že mezi zmiňovanými ženami bylo hodně těch, které byly společensky jaksí méně konformní a měly jisté asociální rysy. Ze zkoumaného souboru vyčlenil pouze studentky, které byly nejbližší normální populaci. Z tohoto souboru uvedlo homosexuální zkušenost jen 9% žen, ale i tento údaj se zdá být vysokým a žádný jiný výzkum jej poté nepotvrdil.

Další výzkum byl realizovaný v Hamburku a v něm bylo zjištěno, že homosexuální zkušenost měla 4% dívek. Ale jen 1% homosexuální styky preferovalo. V dalších průzkumech se toto procento zjistilo o něco vyšší (Raboch, Pondělíčková - Mašlová, 2005, s. 161).

V letech 1993 a 1998 byly provedeny výzkumy ohledně sexuálního chování v ČR. Zabývali se i homosexuálními zkušenostmi a sexuální orientací. Výsledky otázky na četnost sexuálního styku s osobou stejného pohlaví dopadly následovně: v roce 1993 uvedlo 2,3% mužů, že tento styk měli jednou a 1,1, že takový styk měli opakovaně. V roce 1998 uvedlo 4% mužů, že tuto zkušenost měli jednou a 2,2%, že tento styk měli opakovaně. V roce 1993 uvedlo 2,1% žen, že mělo homosexuální zkušenost jednou a 0,5%, že mělo tento styk opakovaně. V roce 1998 se tato čísla zvýšila. Jednou ji mělo 3% žen a opakovaně 1,4%. K otázce sexuální orientace se v roce 1993 vyjádřilo k heterosexuální orientaci 98,2% mužů a 97,7% žen. Nebylo si jisto 1,4% mužů a 2% žen. K homosexuální orientaci se v roce 1993 hlásilo 0,4 mužů a 0,3% žen. V roce 1998 výsledky dopadly následovně: muži – 97,5% heterosexuální orientace, 2,2% si nebylo jisto a 0,3% se hlásilo k homosexuální orientaci. U žen situace v roce 1998 dopadla takto: 96,6% heterosexuální orientace, 3, 1% si nebylo jisto a 0,3% se hlásilo k orientaci homosexuální (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 95 – 96).

Jak již bylo zmíněno výše, přesně počet homosexuálně orientovaných osob zjistit nelze. Není totiž pochyb o tom, že ne všichni respondenti by nám ve výzkumech odpovídali pravdivě.

1.5 Homofobie, homofobní šikana

Negativní postoje k homosexualitě mají v lidských dějinách dlouhou historii. Homosexualita byla v některých kulturách brána pozitivně, v jiných přehlížena, ale v některých trestána. Dokonce i v Evropě a Americe bylo na homosexualitu v některých historických obdobích nahlíženo negativně.

Za zmínku stojí doba nacistické genocidy. V těchto dobách se na odlišnosti pohlíželo negativně, tedy i na homosexualitu. Tato diskriminace začala v Německu v roce 1933, kdy začaly být zavírány tzv. gay - podniky. S tím souvisí tzv. „ružové seznamy“, které začaly vznikat v roce 1934. Nacistická ideologie zdůvodňovala svou nenávist vůči gayům tím, že je vinila z promrhávání plodné síly mužů (Janošová, 2000, s. 47).

Negativní postoje k homosexualitě můžeme shrnout pod pojem homofobie. „Homofobie je obava z homosexuality a homosexuálních osob, která může vést k pocitům odporu, nepřátelství až nenávisti a může se stát základem pro odmítající, zesměšňující či obtěžující chování vůči homosexuálním lidem nebo vůči lidem, u nichž je homosexualita předpokládána; v současné době se pojem homofobie používá pro označení uvedených pocitů a chování vůči všem skupinám osob, které nejsou heterosexuální či se jinak vymykají generovému řádu, tzn. gayové, lesby, bisexuální a transsexuální lidé; homofobie je sociální fenomén, který má původ v generovém uspořádání ve společnosti.“(Braun, Smetáčková, 2009, s. 9)

Není úplně jasné, kdo termín homofobie použil poprvé. V současném významu tento termín zavedl až Američan George Weinberg (cit. podle Pechová, 2007, s. 2).

Když chceme porozumět příčinám homofobie, musíme na celou problematiku pohlížet z perspektivy genderu, podle kterého jsou lidé rozděleni na ženy a muže. Toto dělení je postaveno na předpokladu, že ženy a muži jsou zásadně biologicky odlišní. Tato odlišnost se týká nejen těl, ale také schopností a vlastností. Genderové stereotypy nám taky říkají, jací by měli být „správní muži“ a „správné ženy“, včetně jejich heterosexuální

orientace. Braun a Smetáčková (2009, s. 17 – 19) dvě formy homofobie, podle jejich příčin:

- negativní postoje vůči lidem, kteří projeví svou odlišnou sexuální orientaci
- negativní postoje vůči lidem, kteří se chovají nebo vypadají jinak, než by „správní muži“ a „správné ženy“ měly vypadat, nebo se chovat a proto jsou považováni za gaye či lesby

Homofobní šikana – obecně můžeme říct, že obecnou charakteristikou lidí, kteří jsou šikanováni, je nějaká jejich odlišnost vůči zbytku skupiny. A tato odlišnost může být i homosexuální orientace. Pokud je někdo vystaven šikaně, nazýváme tento jev homofobní šikana. „Homofobní šikana je dlouhodobé a opakované verbální nebo fyzické ubližování člověku proto, že není heterosexuální a nebo proto, že je kvůli svému chování za gaye či lesbu označován. Původ homofobní šikany a homofobní obtěžování najdeme v heteronormativě generového řádu, dle kterého jsou homosexuální, bisexuální a transsexuální lidé stavěni do asymetrického postavení vůči heterosexuálním lidem.“(Braun, Smetáčková, 2009, s. 16 – 17)

Homofobie je jistě negativním společenským jevem. Je to projev netolerance lidí, který by neměl být přítomen v žádné společnosti, natož ve společnostech vyspělých.

2 HOMOSEXUALITA V RŮZNÝCH KULTURÁCH A NÁBOŽENSTVÍCH SVĚTA

Na homosexualitu bývá pohlíženo v různých kulturách často odlišně. Jinak se na homosexualitu dívají kultury západní a jinak například kultury různých primitivních společností. Často můžeme spatřovat jistou souvislost s názorem na homosexualitu a náboženským vyznáním člověka.

Když hovoříme o homosexualitě, tak se bavíme o tom, jak se na homosexualitu dívá naše, západní, kultura. Hnutí gayů a lesbiček, které vzniklo v šedesátých letech minulého století se opíralo o dva fenomény. V Evropě byla připomínána tolerance antických Řeků vůči homosexualitě. V severoamerickém kontextu se připojil kladný postoj indiánských obyvatel vůči tzv. berdašům (šamanům). Tito berdašiové se ale chovali spíše jako transsexuální jedinci (gay.iniciativa.cz, BR).

Řada vědců viděla souvislost mezi postojem společnosti k ženám a postojem společnosti k homosexualitě. Ve společnostech, ve kterých vládla matriarchát, bývalo na homosexualitu pohlíženo jako na něco nedůležitého. V patriarchálních společnostech bývala naopak homosexualita potlačována. Homosexualita byla nejvíce rozšířena v období starého Řecka, kdy se jednalo o období přechodu mezi matriarchátem a patriarchátem. Ve starém Řecku byla homosexualita považována za rovnocennou a plnohodnotnou variantu sexuálního chování. V mládí bývaly často takové homosexuální styky upřednostňovány. Platón se nechal slyšet, že nejlepší armáda by byla sestavena z mužů, kteří se navzájem milují. Starý Řím později přebíral kulturu Řecka a s ní i toleranci vůči homosexualitě. Nemůže však říci, že by homosexuální chování bylo stavěno na úroveň chování heterosexuálního. Ve staré Číně homosexualitu potlačovali. Totéž dělali dříve i Židé, kteří pohlavní styk mezi muži trestali ukamenováním (Brzek, Pondělíčková – Mašlová, 1992, s. 105 – 106).

Co se týče chápání homosexuality přírodními národy, tak velmi dlouho panoval mezi odbornou veřejností názor, že tyto kultury považují homosexualitu za zvrácenost. Teprve na přelomu 19. a 20. století se tento názor začínal vytrácet. V roce 1951 zkoumali Ford a Beach (cit. podle Janošová, 2000, s. 35 – 36) 76 různých etnologických společenství. Zjistili, že u 27 společenství není homosexuální chování společensky přijímáno vůbec 49

zbývající se vyjadřovalo k homosexualitě loajálně nebo ji brali jako součást života mužů, např. kmen Marind Anim v Nové Guinei.

2.1 Homosexualita v americké kultuře

Americký model se zakládá na ústředním motivu boje za uznání homosexuálů jakožto menšiny v americké společnosti. Jako o první vyhrané bitvě by se dalo hovořit o bouřích, vyvolaných policejní razíí v newyorském baru Stonewall Inn v roce 1969 (Putna et al., 2011, s. 9).

V noci 27. června 1969 do baru Stonewall Inn v Greenwich Village vrazila policie. Chystala se k obvyklé razii. To se jim ale nepodařilo. Obvykle by se zatčení policii docela mírumilovně vzdali, ale tenkrát ne. Zákazníci začali s policií bojovat. Už než byly po razii zamety střeby, bylo jasné, že „osvobození je na cestě“. Na zdech byly nápisy „Podpořte moc gayů“ (Rupp, 1999, s. 179).

Dějiny homosexuality v Americe jsou ale mnohem delší. Národy, které žily v oblastech, kterým se dnes říká Amerika, chápaly společenské role spojované s muži a ženami, tzv. gender problematiku, různě. Původní obyvatelé Ameriky často nechápali názory Evropanů. Příchozí Evropané měli jednoznačné názory na vhodné sexuální chování, jak mužů, tak žen. Evropské myšlení, které zahrnovalo přísné odmítání homosexuality ovlivnilo původní obyvatele dnešních Spojených států, ale stejně tak i Evropané byli ovlivněni původními africkými a americkými kulturami (Rupp, 1999, s. 23).

Vraťme se k roku 1969. Období po tomto roce se stalo svědkem mohutného rozvoje a organizování, byly vytvářeny komunity, zvyšovalo se povědomí o homosexualitě a prosazovalo se gay a lesbické hnutí. Než propukl konflikt ve Stonewallu, bylo v Americe zhruba padesát gay a lesbických skupin. V roce 1973 jich bylo něco přes tisíc. Téhož roku byla založena Národní gay pracovní skupina, později byla přejmenována na Národní gay a lesbickou pracovní skupinu. V roce 1978 byla založena Národní koalice černých leseb a gayů. V letech 1979 a 1987 se konaly ve Washingtonu velké celonárodní pochody, které daly dohromady židovské lesby, černochoy žijící ve vztazích s bělochy, transgenderové osoby, jihoasijské homosexuály, homosexuální mormony, lidi s AIDS – prostě všechny osoby, které si s touto orientací dokážeme představit. Homosexuální osoby spojila a mobilizovala ohromným způsobem krize způsobená nemocí AIDS. V této souvislosti

vznikla Koalice za nezávislé jednání ve věci AIDS v roce 1987. Další z podobných organizací, Queer národ, vznikla roku 1990. Hnutí za lesbická a gay práva, které bojovalo za právní se podařilo v roce 1979 dosáhnout toho, že Kalifornský státní soud prohlásil, že „coming out“ v zaměstnání je otázkou svobody garantovanou ústavou. Navzdory tomu všemu, se nám nechce věřit tomu, co se stalo v roce 1981. V tomto roce propukla epidemie AIDS a tato nemoc byla jako první objevena v populaci gayů. Někteří lidé, jako například skupiny hnutí Nová pravice, jako byla Morální většina Jerryho Falwella prohlásili, že je tato nemoc Boží odplata za nemravnost (Rupp, 1999, s.181 – 186).

V americké literatuře nalezneme množství knih zabývajících se touto problematikou. Můžeme si zmínit například knihu *De Profundis*, v níž ze sebe autor, Oscar Wilde vytvořil první velkou „gay postavu“ a nebo Isherwoodovu prózu *A Single Man* (Putna et al., 2011, s. 12).

V historii se setkáváme s averzí vůči homosexuálům v některých amerických státech. Situace se stále zlepšuje, lidé v Americe homosexuály přijímají většinou lépe.

2.2 Homosexualita v evropské kultuře

Chápání homosexuality v Evropě se postupně vyvíjelo od nechápání až po současnou, dalo by se říct, toleranci.

Zlatým věkem homosexuality můžeme nazvat starověké Řecko. Ve středověku, hlavně příchodem Konstantina Velikého na císařský trůn, začalo dlouhé období odmítání homosexuality společností, která byla určována především působením židovsko – křesťanské tradice. Na počátku křesťanské éry platila zásada, že důležitější než intimní život je věrouka. Jedním z církevních učitelů, kteří zastávali vůči homosexuálům příznivý postoj, byl Jan Zlatoústý (Janošová, 2000, s. 41 – 44).

O tom, jak to bylo v této době v Čechách se dochovala první písemná zmínka až z roku 1353, kdy Karel IV. vydal tzv. Karolinský trestní kodex, podle kterého měly být homosexuální styky krutě trestány (Brzek, Pondělíčková – Mašlová, cit. podle Janošová, 2000, s. 43- 44).

Ale vraťme se ještě k evropským počátkům hodnocení homosexuálních vztahů. V raně křesťanských dobách bylo hodnocení homosexuálních vztahů v kompetenci jurisdikcí církevních soudů. Mezi obvyklé rozsudky v těchto dobách patřily mírné tresty,

kteřé mohlo nahradit pokání. Později, od 11. století, byly případy sodomie, jinak chlípnosti, pod kterou spadá i homosexualita, hodnoceny světskými soudy. Toto znamenalo návrat ke smrtelným trestům za tzv. ohavné hříchy. Kladivo na čarodějnice, jinak neblaze proslulý Hexenhammer, které vyšlo roku 1487, prohlásilo sodomii za jeden z hlavních znaků čarodějnictví. První zákoník, uplatňovaný v německých zemích byl vydán roku 1507 a nazýval se Constitutio Criminalis Bambergensis. Dále vyšel roku 1532 Constitutio Criminalis Karolina, přijatý Karlem V., podle kterého byl za homosexuální a zoofilii chování udělován trest smrti. Vzhledem k historickým podmínkám nebyly tyto zákony v českých zemích moc platné. Tady se uplatňovaly nejednotné přístupy (ecn.cz, 2005).

V renesanci se lidské myšlení a cítění vracelo k předkřesťanským ideálům. Některé slavné osoby se opět začaly hlásit k lásce ke stejnému pohlaví. Můžeme si zmínit například Michelangela. Ovšem i v této době měly homosexuálně orientované osoby problémy. Například v roce 1591 byla v Portugalsku umučena Brazilka Felipe de Couza (na její počest se od roku 1994 udílí cena za boj za práva homosexuálně orientovaných osob) (Janošová, 2000, s. 44).

Velký rozruch se v této době podařilo rozpoutat papeži Juliusovi III. , který byl papežem v letech 1550 – 1555. Rozruch rozpoutal díky vztahu se svým adoptivním „synovcem“ Innocenzo Ciocchi Del Monte. Benátský vyslanec vyhlášoval, že papež s hochem sdílí i lože. Protestanté toho využili k útoku na instituci papežství (ceskatelevize.cz , 2008).

Z novějších dob je zajímavý například příběh Petra Iljiče Čajkovského, který zemřel za podivných okolností, které měly zřejmě skrytý homosexuální podtext. Oficiálně zemřel na tuberkulózu, ale později vyplynulo, že byl zřejmě donucen otrávit se arsenikem kvůli své homosexuální orientaci (Janošová, 2000, s. 46).

Od konce novověku se pro posuzování homosexuality začínají hledat nové přístupy. Homosexualita byla označována jako nemoc. Roku 1867 právník Carl Heinrich Ulrichs (cit podle Brzek, Pondělíčková - Mašlová, 1992, s. 108) vymezil homosexualitu jako tzv. třetí pohlaví.

Situace se postupně celkově přesunula ke svobodě jednotlivce. Tento příznivý vývoj na nějaký čas narušila 2. světová válka (Janošová, 2000, s. 46 - 47).

V současnosti můžeme říct, že je homosexualita v Evropě většinou tolerována. Někde to ale homosexuálové nemají stále ještě jednoduché, jako například v Polsku. Tam je situace z velké části způsobena silným vlivem katolické církve.

2.3 Homosexualita v křesťanství, homosexualita v islámu

Nejprve se budeme zabývat **homosexualitou v křesťanství**. Můžeme si ji uvést třeba následujícím příběhem. Jednou k Ježíšovi přivedli ženu, jež byla přistižena při cizoložství. Lidé říkali, že jim Mojžíš v zákoně přikázal takové ukamenovat. Zeptali se Ježíše, co na to říká on. Ježíš jim na to odpověděl: „Kdo z Vás je bez hříchu, ať na ni hodí kamenem.“ Když všichni odešli, Ježíš se na ženu obrátil a řekl: „Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!“ Ježíš, co se týká lidské sexuality, nestanovuje žádné zákazy nebo zákony spojené s tresty. Pavel na rozdíl od něj ve svých čtyřech hlavních listech varuje před smilstvem, vyhrožuje i božskými sankcemi. Smilníkům, mezi které počítal i homosexuály, Pavel vyhrožuje vyhoštěním z křesťanské obce v přítomnosti, ale vyhrožuje i vyloučením z království božího po smrti. Ve čtvrtém hlavním listě, dopise Římanům z roku 54/55 n. l. odsuzuje Pavel smilstvo, hlavně homosexualitu pohanů. V šestém přikázání je sice výslovně zakázáno pouze cizoložství, ale podle uznávaných teologů a mnoha katolických katechismů je tím současně zakázáno vše, co je nějak příčí důstojnému rozmnožování lidského pokolení. Homosexualita se počítá k dokonalým hříchům „proti přirozenosti“ (Belinger, 1998, s. 280 – 283).

A. Brash a A. Cooper (cit. podle Janošová, 2000, s. 81 – 85) dělí náboženské postoje vůči homosexualitě takto:

- přístup zavrhuje - trestající – Písmo pokládá partnerství homosexuálů i homosexualitu celkově za nepřipustné.
- přístup zavrhuje – netrestající – odsuzuje homosexuální akty, ale ne homosexuální osoby.
- přístup přijímající s omezením – zastánci tohoto postoje si uvědomují, že ne každý podle nich je schopen dosáhnout ideálu ve všech oblastech lidské existence.
- přístup plně přijímající – smyslem je víra, že homosexualita je součástí Božího plánu a že homosexualita je stejně dobrá jako heterosexualita.

Pro homosexuálně orientované křesťany není nejdůležitější, jak se k nim bude stavět nevěřící většina společnosti. Jde jim hlavně o to, aby žili v souladu s Božími zákony. Řeší i to, jak svůj život sladit s mravním řádem, kterým je pro ně poselství Bible (Brzek, Pondělíčková - Mašlová, 1992, s. 115).

Dále se budeme zabývat **homosexualitou v islámu**. Homosexualita (liwát) je v Koránu označena jako „hanebnost“ a to i přes to, že není jmenována přímo. V mekkánských súrách je zmiňován jenom v souvislosti s biblickým příběhem o Lotovi a obyvatelích Sodomy: „jež nepravosti páchalo a jehož obyvatelé byli lidmi špatnými a hanebnými“ (Belinger, 1998, s. 326).

V islámu jsou povoleny sexuální styky pouze uvnitř manželství. Homosexuální chování je bráno jako vzpoura proti Bohu. Osoba, která provozuje homosexuální styky je považována za silně zkaženou. V islámském zákoně není homosexualita souzena sama o sobě, ale jsou trestány konkrétní akty. V současnosti je v islámském světě homosexualita pokud možno přehlížena. Homosexuální chování mezi ženami (musahaga) je zde hodnoceno podobně jako cizoložství. Tento zločin bývá teoreticky maximálně 100 ran bičem. Lesbické chování ale v těchto zemích není moc známé (Janošová, 2000, s. 37- 39).

Když se na obě výše zmiňovaná náboženství podíváme, všimneme si, že je homosexualita více zmiňovaná v Bibli, v Koránu je zmiňovaná nepřímo. Je ale jen na lidech, jak náboženský výklad budou chápat.

3 HOMOSEXUÁLNÍ PÁRY A ZALOŽENÍ RODINY

Když se podíváme na partnerství dvou lidí stejného pohlaví, tak je samozřejmě jiné, než partnerství dvou osob opačného pohlaví. Měli bychom ale začít od začátku, tedy v období coming - out. Člověk procházející tímto obdobím má své sny a jisté představy o svém budoucím životě. Představuje si domov, partnera v případě, když se jedná o muže, partnerku, když se jedná o ženu.

Seznámíme se s počátky snahy o formální svazek homosexuálních párů. 1. ledna 1998 v Holandsku vstoupil v platnost zákon podle kterého mohou obdržet na městském úřadě registrovaná nemanželská partnerství tytéž právní práva jako lidé normálně sezdání. Toto platí pro homosexuální i heterosexuální páry a ještě i další kategorie, například sourozence, kteří žijí ve společné domácnosti. 6. února 1998 bylo homosexuálním párům umožněno v Holandsku adoptovat dítě. Před několik lety byla radou Evropské unie přijata rezoluce, která vyzvala členské státy, aby pracovaly na uzákonění práv homosexuálů (homosexualita.cz, 2013).

Homosexuálové mohou již v některých zemích, včetně České republiky, uzavřít registrované partnerství.

Poměrně velké množství homosexuálních párů touží po dítěti. Mají několik možností. Dalo by se říct, že homosexuální ženy to mají v tomto případě jednodušší. Mohou k dítěti přijít přirozenou cestou, mohou se stát biologickými matkami. Samozřejmě se i homosexuální muži mohou stát biologickými otci, ale situace je pro ně složitější.

Spousta lidí má zakořeněnou představu, že dítě může být vychovááno správně jen v tradiční formě rodiny a nechtějí se smířit s tím, že by měli homosexuální páry vychovávat dítě. Faktem zůstává, že se ve společnosti vyskytují stejnopohlavní páry, které děti mají. Mluvíme – li o gay a lesbickém rodičovství, musíme se dívat i na samotné dítě a jeho práva. V Úmluvě o právech dítěte je uvedeno, že jakékoli jednání, týkající se dítěte, musí být učiněno v jeho nejlepším zájmu. Toto právo dítěte musí být bráno v potaz i v okamžiku, kdy hovoříme o rodičovství gayů a leseb. Kritici gay a lesbického rodičovství nechtějí pochopit, že láskyplnou péčí a stabilní prostředí mohou dítěti poskytnout i dva otcové, nebo dvě matky. V minulosti byla homosexuálům upírána rodičovská práva, v současné době již jejich právo na to, aby se podíleli na výchově svých biologických dětí upíráno nebývá. Sexuální orientace by neměla být překážkou svěřením dítěte do výchovy,

toto právo je zakotveno i Evropské úmluvě o lidských právech. Český zákon o registrovaném partnerství stanovuje, že uzavření partnerství není překážkou ve výkonu rodičovské zodpovědnosti. Povinnost starat se o dítě je rozšířena i na partnerku či partnera homosexuálního rodiče, pokud žijí ve společné domácnosti. Homosexuální rodiče mohou vychovávat tedy své biologické dítě, v některých zemích mohou dítě adoptovat, lesbické ženy mohou v některých státech využít též možnosti umělého oplodnění (lgbt.poradna-prava.cz, 2009).

Dále je umožněna i pěstounská péče, která je pro homosexuály legální i v České republice, kdy si dítě osvojil první registrovaný pár (parlamentnilisty.cz, 2011).

Je jistě správné, když má dítě milující a mělo by být jedno, jaké je její složení.

3.1 Partnerství homosexuálů

Je přirozené a pochopitelné, že i homosexuálně orientovaní lidé si hledají protějšek, se kterým chtějí založit partnerský svazek. Bylo tomu tak vždy a vždy tomu tak bude. Lepší pro tyto páry pochopitelně je, když se nemusejí před okolím skrývat, nicméně i když se v některých společnostech skrývat musejí, tak jim to většinou nezabrání kvůli svému vztahu bojovat.

Často se stává, že se homosexuální pár pod tlakem okolí uzavírá. Heterosexuální páry se mohou častěji spolehnout na podporu rodiny než páry homosexuální. Kvůli tomu se citové vazby mohou zúžit na citový vztah dvou lidí. V intimním životě jsou většinou spokojenější homosexuální páry, oproti heterosexuálním párům. Vztah dvojice homosexuálů většinou nenarušují sexuální problémy, ale povahové zvláštnosti, které se většinou dříve či později projeví. Když si hledají homosexuálové partnera, nehledají pouze protějšek, který by je pouze eroticky přitahoval, žene je k tomu potřeba mít k sobě blízkého člověka. Homosexuální partnerství si můžeme rozdělit následovně:

- pevné partnerství bez společného bytu - homosexuálně orientovaní lidé se zhruba kolem dvaceti let věku snaží založit vztah. Samozřejmě to může být i dříve či později. V období kolem dvaceti let většinou tito lidé bydlí u rodičů, nemají tedy společný byt. Okolí se na ně často dívá jako na dobré přátele, jejich vztah toleruje.
- pevné partnerství ve společném bytě – homosexuálové hledají většinou stálého partnera, se kterým by mohli sdílet domácnost z důvodu samoty.

- problematické partnerství - určité procento homosexuálních mužů je zaměřeno na mladíky. Tyto vztahy ale většinou nebývají stabilní.
- partnerství téměř ideální
- soužití ze zvyku – stejně jako u heterosexuálních párů ztrácí i u homosexuálních párů na významu sexuální oblast a jsou důležitější jiné stránky vztahu. Když se podaří vytvořit silný vztah, tak si jsou partneři i po letech blízcí.

- celoživotní partnerství – aby homosexuálně orientovaní lidé vytvořili trvalý vztah, je třeba, aby se ke své homosexualitě a partnerovi otevřeně hlásili, aby to okolí o nich vědělo a nedocházelo k nedorozuměním (Brzek, Pondělíčková, Mašlová, 1992, s. 75 – 83).

Dále si vymežíme pojem registrované partnerství. „Registrované partnerství je institut, který upravuje soužití dvojic stejného pohlaví.“(lgbt.poradna-prava.cz, 2009) Registrované partnerství lze o roku 2006 uzavřít i v České republice. Registrované partnerství je zakotveno v zákoně č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a vyhlášce č. 300/2006, kterou se provádí zákon o registrovaném partnerství. Registrované partnerství lze uzavřít na 14 matričních úřadech v České republice, ve Zlínském kraji je to Magistrát města Zlín (lgbt.poradna-prava.cz, 2009).

V České republice trvalo nějakou dobu, než byl zákon o registrovaném partnerství schválen. Seidl et al., (2012, s. 430 – 450) vymezil kroky, které tomuto schválení předcházely:

a) Poslanecký návrh z roku 1997 - Gay a lesbické hnutí si vymezilo politický cíl prosadit stejnopohlavní partnerství již počátkem devadesátých let. Návrh zákona byl po diskuzi ve dnech 26. března, 27. března, 1. dubna a 2. dubna 1998 zamítnut Poslaneckou sněmovnou hned v prvním čtení.

b) Poslanecký návrh z roku 1999 – návrh zákona prošel dne 31. března 1999 prvním čtením a následně byl projednáván ve výborech. Dostal se do druhého čtení, které se konalo třikrát. Po rozpravách, které se konaly 29. a 30. června a dále 12. října byl vrácen výborům. 2. prosince 1999 byl tento návrh zákona definitivně zamítnut.

c) Vládní návrh z roku 2001 – návrh zákona byl 25. října 2001 vrácen vládě k dopracování, toto se ale vzhledem ke konci volebního období rovnalo zamítnutí.

d) Poslanecký návrh z roku 2004 – dne 18. června 2004 prošel tento návrh prvním čtením. Po doručení petičním výborem do Poslanecké sněmovny proběhlo druhé

čtení 22. září 2004. Třetí čtení probíhalo 5. listopadu 2004. Ve třetím čtení byl návrh vrácen do druhého čtení, které probíhalo 25. listopadu. Opakované třetí čtení se konalo 11. února 2005. V závěrečném čtení chyběl schválení zákona jeden hlas.

e) Poslanecký návrh z roku 2005 – zákon o registrovaném partnerství poprvé postoupil do Senátu, kde byl 26. ledna 2006 přijat, ale 16. února 2006 zákon vetoval tehdejší prezident republiky, Václav Klaus. 15. března 2006 bylo v Poslanecké sněmovně veto prezidenta republiky přehlasováno. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství byl vyhlášen dne 3. dubna 2006 a jeho účinnost se datuje od 1. července 2006.

Lidé by měli mít právo upevnit svůj svazek před zákonem bez ohledu na sexuální orientaci.

3.2 Rodičovství homosexuálů, náhradní rodinná péče

Některé homosexuální páry často zatouží po dítěti. V tom okamžiku musí řešit otázku, jak k dítěti přijít. Mají několik možností. Nejjednodušším se jeví biologické rodičovství, kdy by tyto páry mohly vychovávat své vlastní dítě. Tato alternativa je jistě jednodušší pro lesbické ženy, kdy se mohou domluvit s nějakým známým mužem, aniž by byl on uveden v rodném listě jako otec. Okolí si bude prostě myslet, že je otec neznámý. Homosexuální muži to mají v této oblasti těžší. V některých zemích mohou lesbické ženy podstoupit i umělé oplodnění. V České republice tuto možnost zatím nemají, nebo alespoň ne legálně.

Další z možností, jak mohou homosexuální páry přijít k dítěti je jedna z forem **náhradní rodinné péče**. Do této péče, když hovoříme o výchově dětí homosexuální páry, většinou počítáme adopci a pěstounskou péči.

Nejprve si vymezíme pojem adopce (osvojení). Adoptovány mohou být děti, které jsou tzv. právně volné. To většinou znamená, že se jich rodiče vzdali hned po narození, nebo po uplynutí ochranné lhůty vymezené v zákoně. Takové děti mohou být právně uvolněny a mohou být adoptovány schválenými žadateli. Až proběhne soudní rozhodnutí, tak dojde k výmazu biologických rodičů v rodném listě dítěte a je vydán nový rodný list, kde jsou uvedeni adoptivní rodiče jako vlastní rodiče. Tento postup je ale uplatňován téměř výhradně u novorozenců a kojenců. U starších dětí se občas stává, že i když je splněn kvalifikovaný nezájem, nikdo nepodá návrh k právnímu uvolnění dítěte (Zezulová, 2012. s. 15 - 16).

Rozlišujeme adopci zrušitelnou a nezrušitelnou. Když hovoříme o adopci zrušitelné, znamená to, že ji lze ze závažných důvodů zrušit. Návrh na zrušení může být podán osvojitelem nebo zletilým osvojencem. Zrušitelně může být dítě bez ohledu na věk. Dále hovoříme o adopci nezrušitelné. Nezrušitelně lze osvojit dítě starší jednoho roku. Pokud adoptivní rodiče nechtějí, nebo nemohou o takto osvojené dítě pečovat, musí postupovat jako v případě vlastního dítěte (nahradnirodina.cz, 2011).

Naproti adopci se pěstounská péče obvykle týká starších dětí, dále dětí, které nejsou zcela zdravé, dětí jiného etnika, sourozeneckých skupin a dětí, pro které nemají rodiče vhodné podmínky, ale zajímají se o ně. Pěstouni nemají rodičovská práva a dále se jich netýká vyživovací povinnost vůči dítěti, tato práva a povinnosti jsou ponechána biologickým rodičům. Rozlišujeme pěstounskou péči individuální v rodinách nebo skupinovou v SOS vesničkách a podobných zařízeních. Existuje i pěstounská péče na přechodnou dobu, ta je ale využívána velice ojediněle (Zezulová, 2012, s. 16).

V České republice homosexuální páry zatím dítě adoptovat nemohou, ale pěstounská péče je takovým párům umožněna.

Jsou známy případy, kdy stejnopohlavní pár hledá pár opačného pohlaví, který si také přeje mít dítě. Dítě je pak vychováváno čtyřmi lidmi, má vlastně dva tatínky a dvě maminky (Janošová, 2000, s. 69).

Někteří lidé jsou proti výchově dětí homosexuálními rodiči toho důvodu, že si myslí, že dítě nebude mít mužský či ženský vzor, nebo že dítě bude orientováno homosexuálně ve svém budoucím životě, to ale většina provedených výzkumů vyvrací.

Nenajdeme žádný zásadní rozdíl mezi tím, jak se vyvíjí děti homosexuálních rodičů, čili leseb a gayů a tím, jak se vyvíjí děti heterosexuálních rodičů. Podle výzkumů to vypadá, že to nezávisí na struktuře rodiny, ale na její atmosféře. Další názor je, že děti homosexuálních rodičů budou mít problémy se svou sexuální identitou. Celá tahle teze vychází z Freudovy teorie triangulace, která říká, že je pro vývoj dítěte podstatné, aby vyrůstalo s otcem a matkou. Tato teorie ale nemá žádný základ ve výzkumech (psychologie.cz, 2011).

Ať už je dítě vychováno homosexuálními, nebo heterosexuálními rodiči, je důležitá láskyplná a chápající péče. Když je této péče docíleno dítě: - se cítí v bezpečí, ví, že nám

může důvěřovat, zažívá větší volnost, vidí možnost vyzkoušet nové chování (Cross, Purvis, Sunshine, 2013, s. 26).

Do budoucna by situaci homosexuálních párů zlepšila změna zákona, umožnění adopce dětí a zjednodušení umělého oplodnění lesbických žen ve více státech.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 POPIS VÝZKUMU

Pro zpracování praktické části jsem si zvolila kvantitativní metodu výzkumu. Realizovala jsem jej pomocí dotazníkového šetření. Před samotným výzkumem jsem připravený dotazník dala k posouzení mé rodině, abych zjistila, jak se na něj budou lidé dívat, jestli budou všem položkám rozumět. Zjistila jsem, že bylo všemu porozuměno, tak mohl být dotazník rozdán dále. Část dotazníku byla distribuována v elektronické podobě na serveru survio.cz. Odkaz na dotazník byl sdílen na sociální síti. Elektronicky byla distribuována většina dotazníků. Menší část dotazníků byla distribuována v tištěné podobě, sloužila pouze k doplnění tištěných dotazníků. Tyto tištěné dotazníky byly vyplněny lidmi v mém okolí. Dotazník byl zcela anonymní a pro všechny stejný. Snažila jsem se, aby se dostal pouze k obyvatelům Zlínského kraje, tuto podmínku jsem měla zmíněnou i v samotném úvodu dotazníku. Výzkum byl realizován v měsíci březnu 2014.

4.1 Výzkumný problém

Hlavním výzkumným problémem bakalářské práce je zjistit, jak se obyvatelé Zlínského kraje dívají na to, když je dítě vychováváno homosexuálními rodiči a jejich názory na homosexualitu.

4.2 Cíl výzkumu

Hlavním výzkumným cílem je zmapování názorů obyvatel Zlínského kraje na problematiku výchovy dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu.

4.3 Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka:

Jaký názor mají obyvatelé Zlínského kraje na výchovu dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu?

Dílní výzkumné otázky:

1. Souhlasí obyvatelé Zlínského kraje s výchovou dítěte homosexuálními rodiči, jaké dva takové rodiče považují pro dítě za vhodnější?
2. Jaký má podle obyvatel Zlínského kraje výchova homosexuálními rodiči dopad na dítě?

3. Souhlasí obyvatelé Zlínského kraje s umožněním nějaké formy náhradní rodinné péče homosexuálním párům a s umožněním umělého oplodnění homosexuálních žen?
4. Jak by obyvatelé Zlínského kraje reagovali na to, kdyby jejich dítě bylo homosexuálně orientované?
5. Znají obyvatelé Zlínského kraje někoho ze svého okolí, kdo je homosexuálně orientovaný a vychovává dítě?
6. Vědí obyvatelé Zlínského kraje o zřízení institutu registrovaného partnerství a jak se dívají na možnost formálního svazku homosexuálních párů?
7. Jaký mají obyvatelé Zlínského kraje celkově pohled na lidi s homosexuální orientací a na homosexualitu?

4.4 Výzkumný vzorek

Respondenti byli vybráni záměrným výběrem. Výzkumný vzorek byl tvořen obyvateli Zlínského kraje ve věku od 18. let. Zlínský kraj jsem si zvolila proto, že v něm odmalička žiji a je mi nejbližší a názor jeho obyvatel mě zajímal. Věková hranice byla určena z důvodu předpokládané rozumové vyspělosti.

4.5 Metodika sběru dat

Vzhledem k tomu, že jsem se rozhodla zjišťovat názory obyvatel, zvolila jsem si kvantitativní výzkum, v němž spatřuji výhody zejména v přehlednosti dat a relativní časové nenáročnosti jejich sběru. Nevýhodu spatřuji zejména v tom, že jsem nebyla s respondenty v osobním kontaktu a nemohla jsem se jich případně doptávat. Pro získání mnou žádaných informací jsem si zvolila metodu dotazníku v tištěné podobě a elektronické podobě.

Dotazník byl sestaven z 26 položek, z nichž byly 2 otevřené a zbytek byly položky uzavřené, u kterých měli respondenti k volbě z více odpovědí. První dvě otázky byly otázky demografické, které sloužily pouze pro mou informovanost o složení respondentů z hlediska jejich pohlaví a věku. Otázky 3 a 4 souvisejí s první výzkumnou otázkou. Otázky 5, 6, 10, 11, 12 a 15 souvisejí se 2. výzkumnou otázkou. Otázky 7, 8 a 9 souvisejí se 3. výzkumnou otázkou. Otázka 13 souvisí se 4. výzkumnou otázkou. Otázka 14 souvisí se 5. výzkumnou otázkou. Otázky 16, 17 a 18 souvisejí se 6. výzkumnou otázkou. Otázky 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 a 26 souvisejí se 7. výzkumnou otázkou.

4.6 Metodika vyhodnocení dat

U elektronického dotazníku bylo umožněno 200 responsí, vyplněno 122 dotazníků. Návratnost elektronického dotazníku byla 57% (vypočítáno z celkového počtu zobrazení a následného vyplnění a odeslání dotazníku, 6% bylo vyřazeno z důvodu neúplnosti, 51%, tedy 107 z navrácených dotazníků bylo použito k vyhodnocování, které bylo provedeno přes server survio.cz). Tištěných dotazníků bylo rozdáno 45, návratnost 28 (62,22%), vyřazeno 13 z důvodu neúplnosti, k vyhodnocování bylo použito 15 dotazníků, to je 33,33% z celkového počtu rozdaných tištěných dotazníků. Odpovědi respondentů z tištěných dotazníků byly spočítány pomocí čárkovací metody a sečteny s odpověďmi z elektronického dotazníku. Dále byly data zpracovávána pomocí procentuálního zastoupení a popisnou statistikou. Následně byla zaznamenána do grafů v programu Microsoft Office Excel 2010, ve kterých je zaznamenáno procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí.

5 ZHODNOCENÍ VÝZKUMU A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Výsledky výzkumu jsou uvedeny v grafech pro jejich větší přehlednost. Pro každou otázku v dotazníku byl vypracován jeden graf. Hodnota v popisku grafu je počet respondentů, kteří zvolili danou možnost a v grafech jsou tyto počty udány v procentuálním zastoupení. Pod grafy je uvedena jejich interpretace.

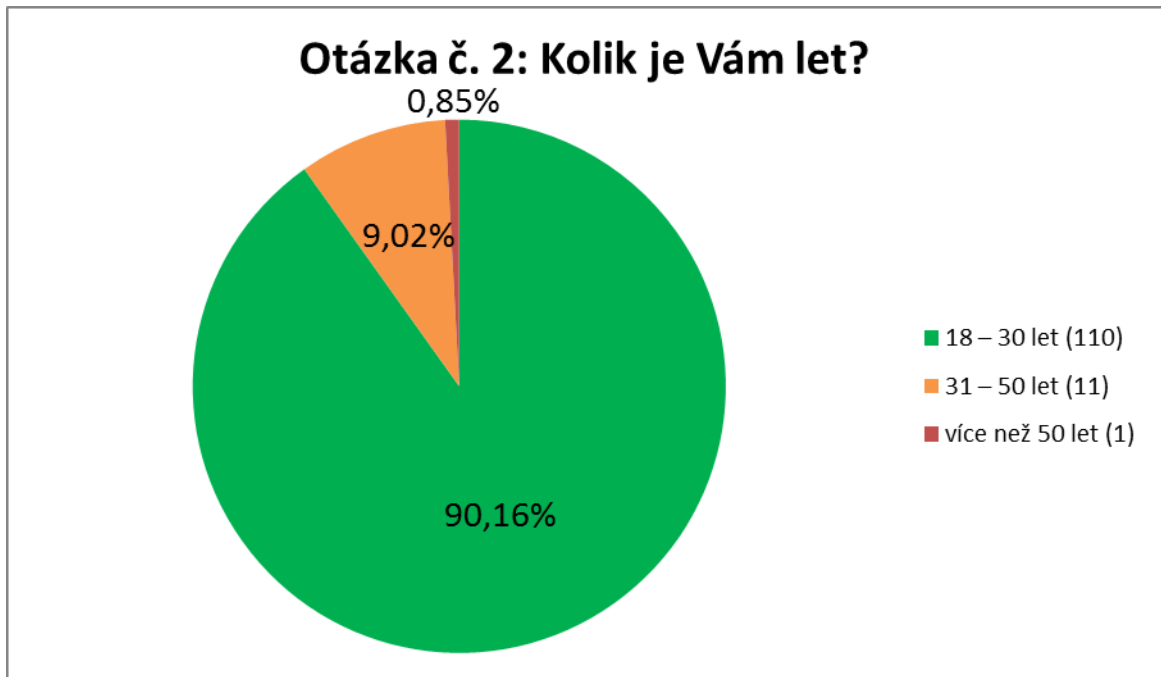
Otázka č. 1

Graf č. 1 - Pohlaví.

Otázka č. 1 byla demografická a měla za úkol zjistit pohlaví respondenta. 85 respondentů (69,67%) byly ženy a 37 respondentů (30,33%) byli muži. Více bylo tedy žen, což je způsobeno složením respondentů, kterým byl dotazník distribuován. Snažila jsem se, aby zastoupení bylo rovnoměrné, dotazníky ale byly distribuovány i přes mé známé, což ovlivnilo zastoupení obou pohlaví.

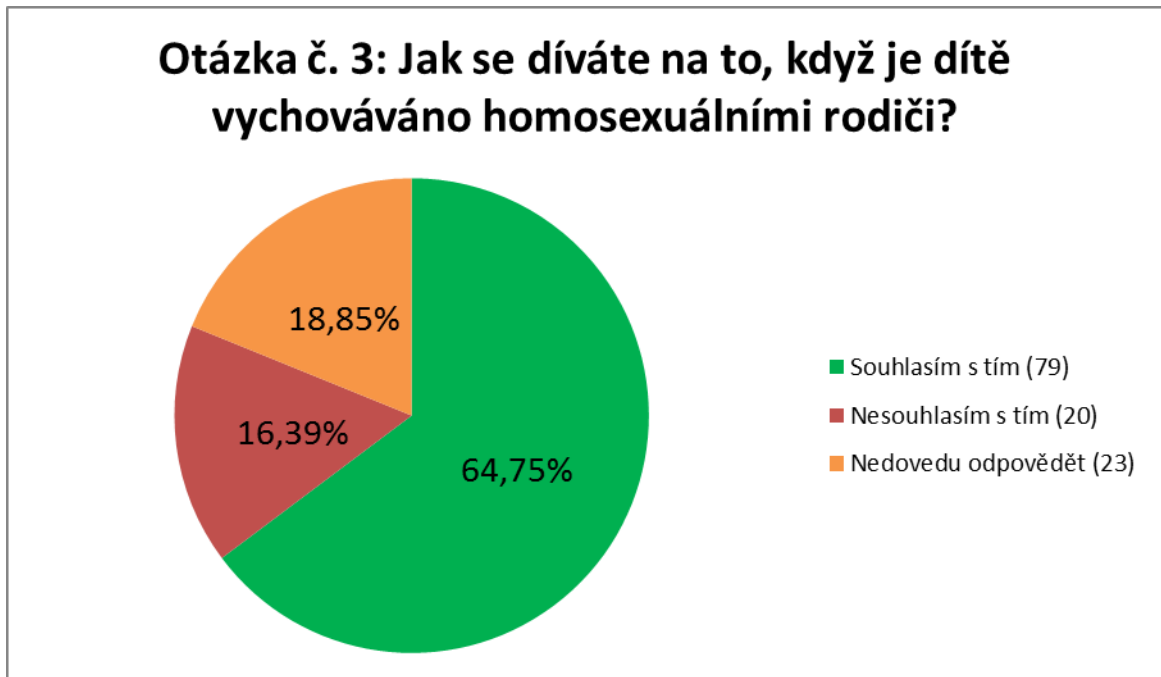
Otázka č. 2

Graf č. 2 - Věk.

Otázka č. 2 byla demografická a měla zjistit věkové složení respondentů. Nejvíce respondentů bylo ve věkové kohortě 18 – 30 let, bylo to 110 respondentů (90,16%). Do věkové kohorty 31 – 50 let se zařadilo 11 respondentů (9,02%). Ve věkové kohortě více než 50 let byl pouze jeden respondent (0,85%). Počty respondentů ve věkových kohortách byly ovlivněny tím, kdo dotazník vyplňoval. Velká část respondentů pochází z mých známých, kteří byli nejvíce ochotní dotazník vyplnit. Samozřejmě byly dotazníky distribuovány i mezi starší lidi, ale těch bylo méně a někteří dotazník nevyplnili celý.

Otázka č. 3

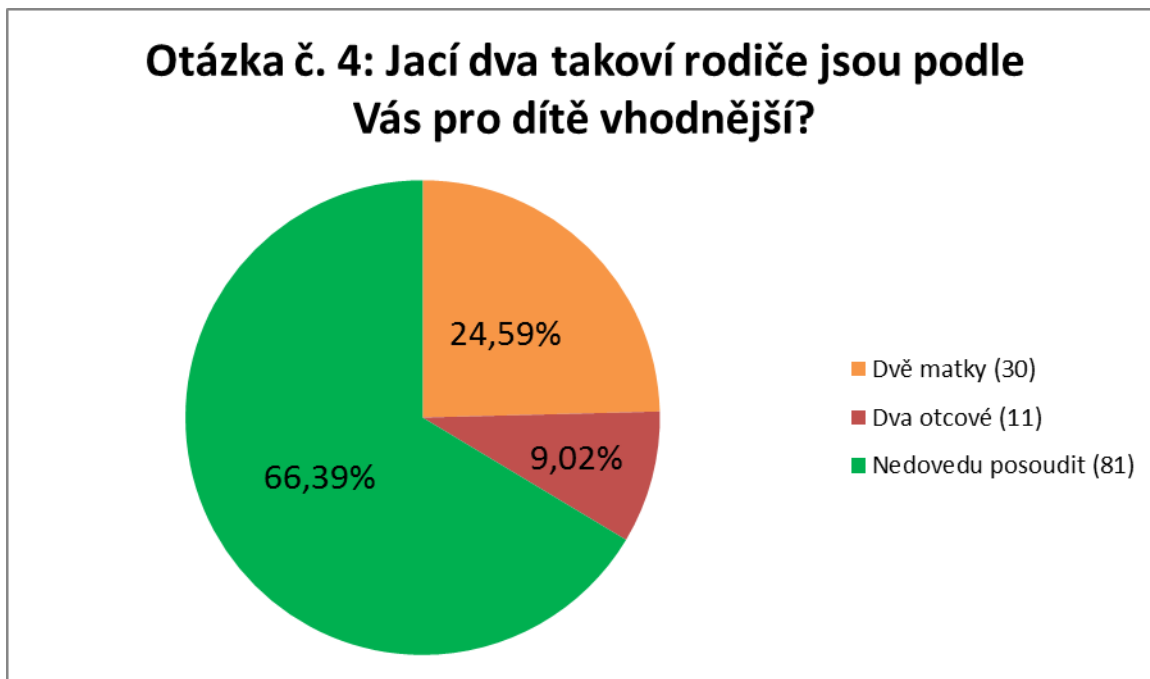

Graf č. 3 - Pohled na výchovu dětí homosexuálními rodiči

Otázka č. 3 měla za úkol zjistit, jak se respondenti dívají na to, když je dítě vychovááno homosexuálními rodiči. 79 respondentů (64,75%) souhlasí s tím, když je dítě vychovááno homosexuálními rodiči, 20 respondentů (16,39%) s tím nesouhlasí a 23 respondentů (18,85%) nedovede odpovědět. Více než polovina respondentů tedy s takovou výchovou souhlasí, což je podle mě ovlivněno větším počtem respondentů v nejnižší věkové kohortě (18 – 30 let).

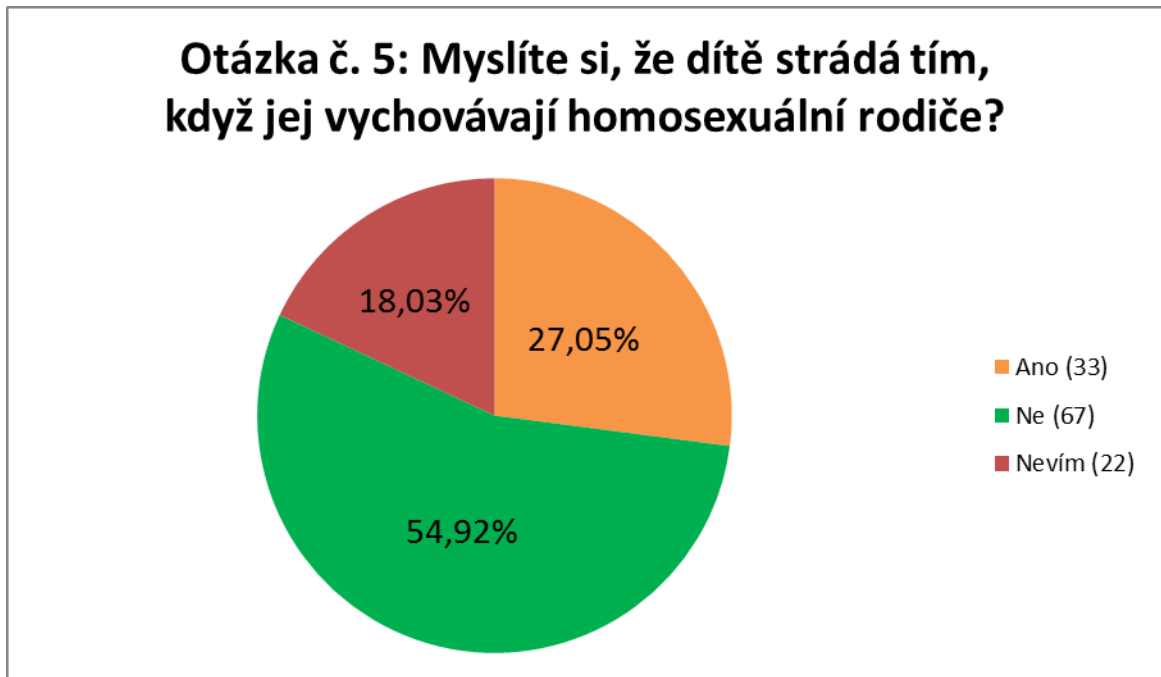
Otázka č. 4

Graf č. 4 - Pohled na to, jací dva takoví rodiče jsou pro dítě vhodnější.

Otázka č. 4 měla za úkol dát odpověď na to, jaké dva homosexuální rodiče považují respondenti za vhodnější pro dítě. Nezáleželo přitom na tom, jak odpověděli na předchozí otázku. U této otázky mi šlo o to, aby uvažovali čistě nad tím, že připouští, že je dítě homosexuálními rodiči vychovááno. 30 respondentů (24,59%) si myslí, že dvě matky, což je pro mě překvapující, čekala jsem vyšší číslo. Dále 11 respondentů (9,02%) odpovědělo, že se jim zdají vhodnější dva otcové. Toto číslo mě nepřekvapilo, čekala jsem, že bude spíše nižší. Nejvíce respondentů, 81 (66,39%), nedovede posoudit, kteří dva homosexuální rodiče jsou pro dítě lepší. Toto číslo se mi zdá vysoké, myslela jsem si, že většina respondentů na tuto otázku bude mít nějaký názor.

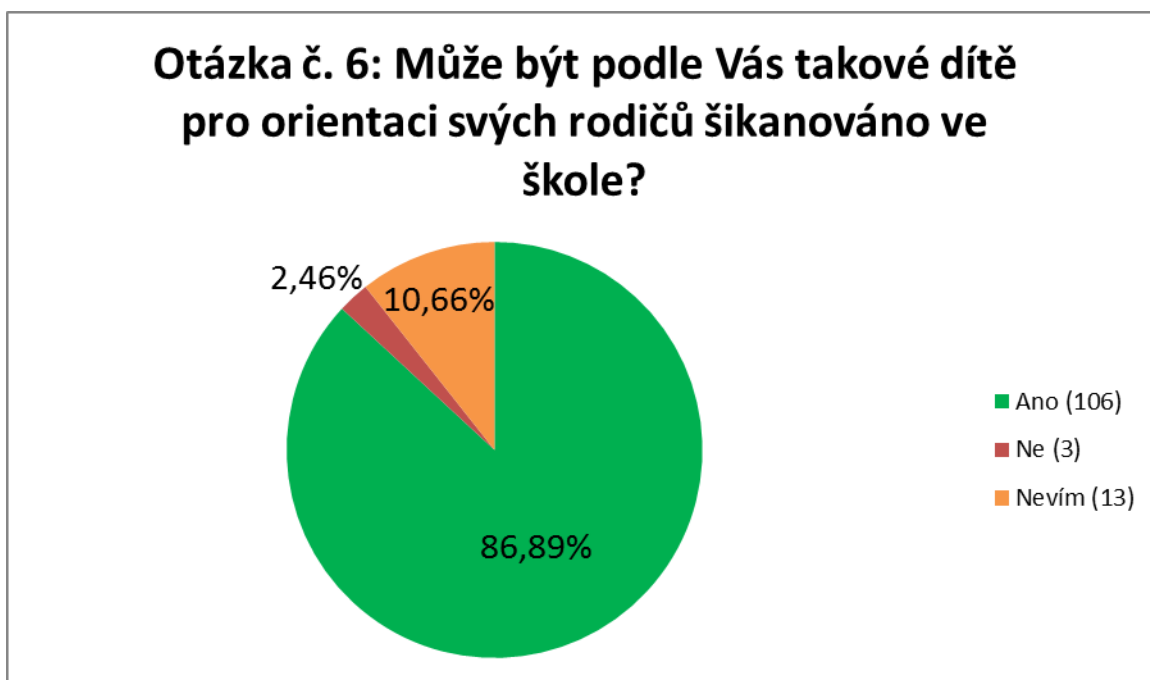
Otázka č. 5

Graf č. 5 - Pohled na to, jestli dítě strádá tím, když jej vychovávají homosexuální rodiče.

Otázka č. 5 měla ukázat, jestli si respondenti myslí, že dítě strádá tím, když jej vychovávají homosexuální rodiče. 33 respondentů (27,05%) si myslí, že ano. Toto číslo jsem očekávala vyšší, ale je to podle mě způsobeno nižším věkem respondentů. S tím souvisí i počet odpovědi ne, která se vyskytla u 67 respondentů (54,92%). 22 respondentů (18,03%) nedovede odpovědět, jestli dítě takovou výchovou strádá, nebo ne.

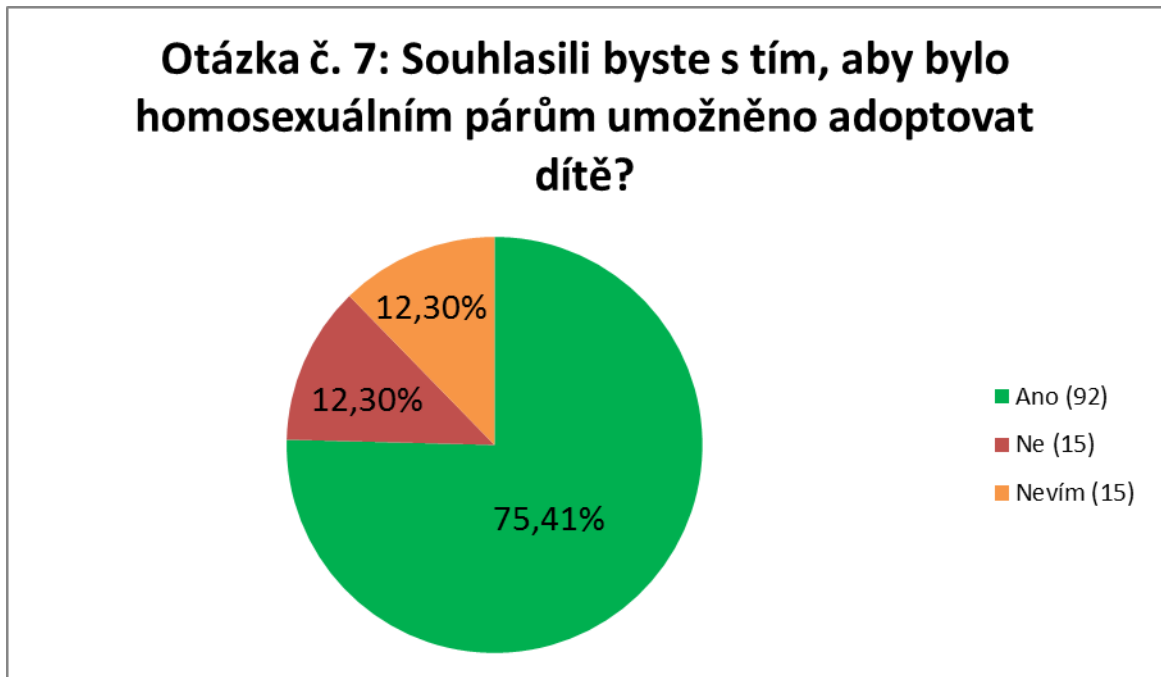
Otázka č. 6

Graf č. 6 - Pohled na to, jestli může být dítě pro orientaci svých rodičů šikanováno ve škole.

Otázka č. 6 nám měla dát odpověď na to, jestli si obyvatelé myslí, že dítě může být šikanováno ve škole pro orientaci svých rodičů. Nejvíce respondentů, 106 (86,89%), si myslí, že ano. Myslím, že takto by nám odpověděla většina lidí. Podle mého názoru když se okolí dozví, že má dítě homosexuální rodiče, může se opravdu často chovat negativně. Pouze 3 respondenti (2,46%) mají ten názor, že dítě pro orientaci svých rodičů šikanováno nebude. 13 respondentů (10,66%) zvolilo odpověď „nevím“.

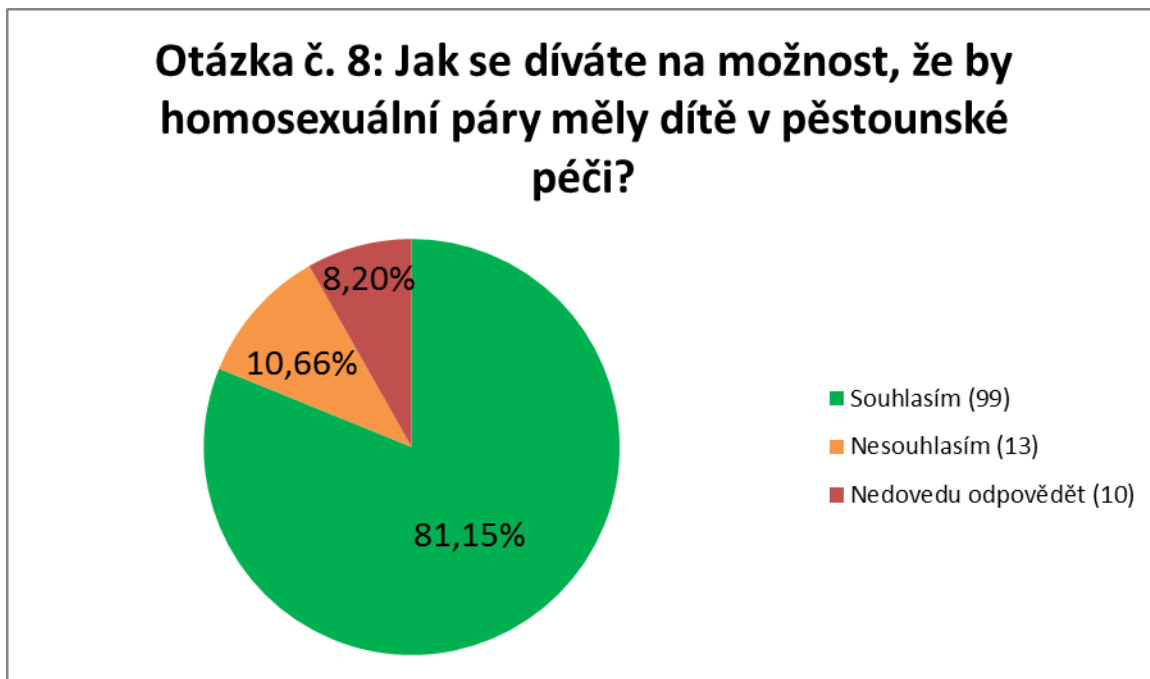
Otázka č. 7

Graf č. 7 - Pohled na adopci dětí homosexuálními páry.

Otázka č. 7 nám ukazuje, jestli by respondenti souhlasili s umožněním adopce dětí homosexuálním párům. 92 respondentů (75,41%) by takovým párům adopci umožnilo. Opět je to podle mě ovlivněno věkovou kohortou, která nám odpovídala nejvíce (18 – 30 let). 15 respondentů (12,30%) by adopci dětí homosexuálním párům neumožnilo. Čekala jsem, že toto číslo bude vyšší, ale to jsem ještě nevěděla, jaké bude věkové složení respondentů. Stejný počet respondentů, 15 (12,30%), nám odpovědělo, že neví, jestli by adopci dětí homosexuálním párům umožnilo. Zajímavé by bylo vědět, na kterou stranu by se těchto 15 respondentů přiklonilo. Mohla jsem umožnit pouze odpovědi ano a ne, ale chtěla jsem dát možnost volby těm, kteří se nad touto alternativou nikdy nezamysleli.

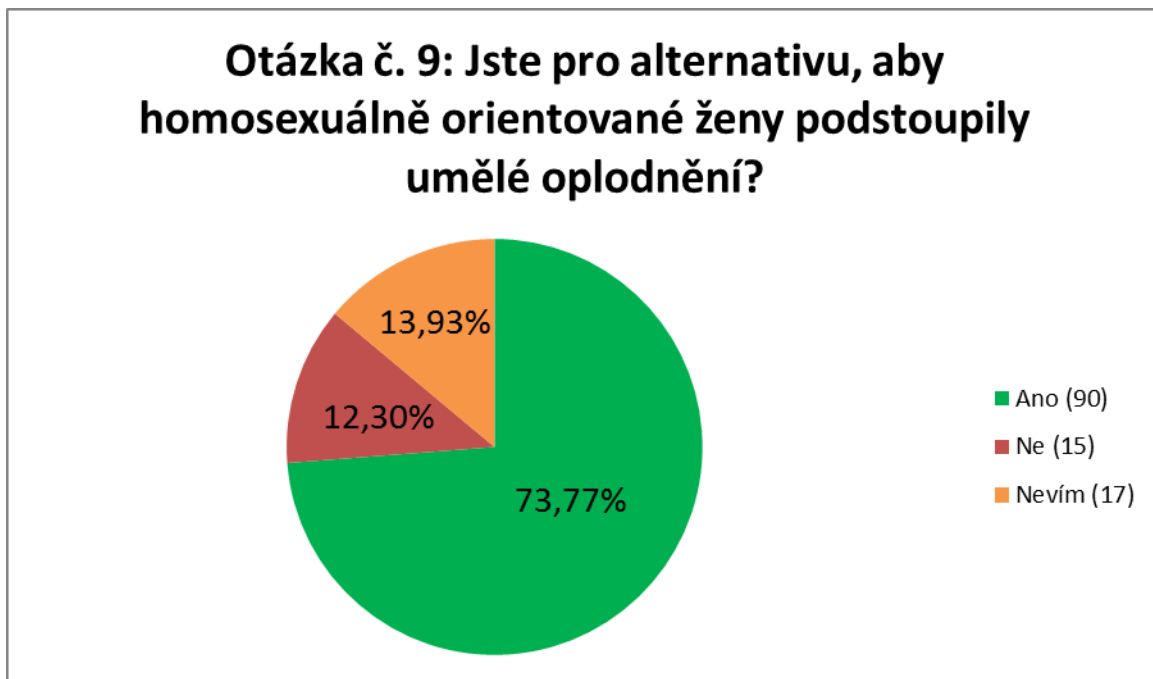
Otázka č. 8

Graf č. 8 - Pohled na umožnění pěstounské péče homosexuálním párům.

Otázka č. 8 nám ukazuje, jak se respondenti dívají na to, když by homosexuální páry měly dítě v pěstounské péči. Pěstounská péče je v České republice homosexuálním párům umožněna, přičemž dítě má v pěstounské péči jeden partner. Toto jsem v dotazníku nezmiňovala, zajímalo mě, jak se respondenti na tuto možnost dívají. 99 respondentů (81,15%) by pěstounskou péči homosexuálním párům umožnilo. Toto číslo je trochu vyšší než u otázky zjišťující názor na umožnění adopce homosexuálním párům. 13 respondentů (10,66%) s alternativou pěstounské péče homosexuálním párům nesouhlasí. 10 respondentů (8,20%) nedovede odpovědět. Toto číslo je menší, než u otázky, která zjišťovala názor na adopci dětí homosexuálními páry. Z toho vyplývá, že když nemají někteří respondenti názor na adopci dětí homosexuálními rodiči, tak alespoň někteří z těchto respondentů mají názor na umožnění pěstounské péče homosexuálním párům.

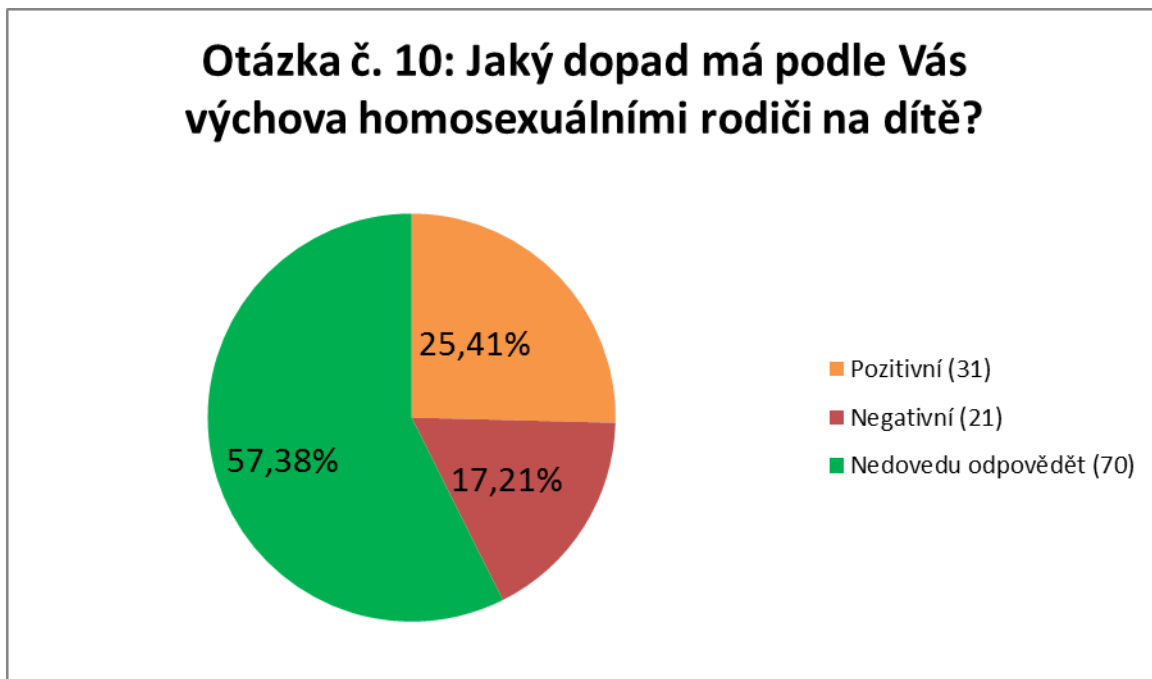
Otázka č. 9

Graf č. 9 - Pohled na alternativu umělého oplodnění homosexuálně orientovaných žen.

Otázka č. 9 nám ukazuje pohled respondentů na alternativu umělého oplodnění homosexuálních žen. Můžeme říct, že se odpovědi příliš neliší od odpovědí na otázku č. 8 a 9, protože nám 90 respondentů (73,77%) odpovědělo, že s alternativou umělého oplodnění homosexuálních žen souhlasí, 15 respondentů (12,30%) respondentů s touto alternativou nesouhlasí. 17 respondentů (13,93%) označilo odpověď nevím.

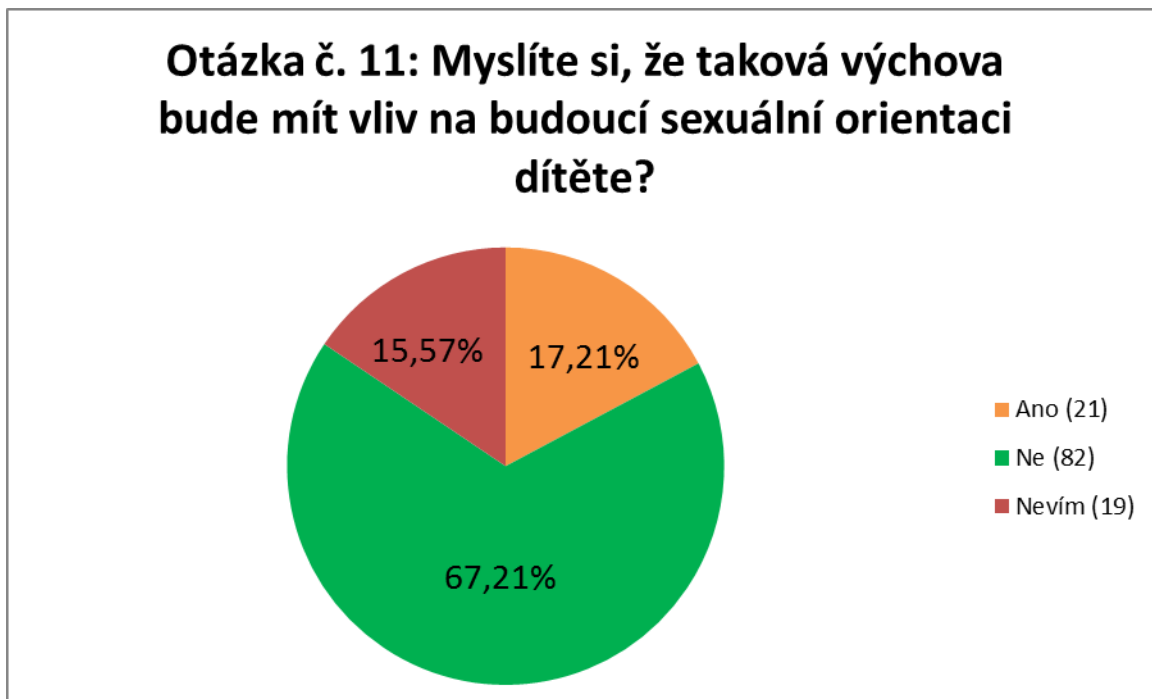
Otázka č. 10

Graf č. 10 - Dopad na dítě, které je vychováno homosexuálními rodiči.

Otázka č. 10 ukazuje, jaký má podle obyvatel výchova homosexuálními rodiči dopad na dítě. 31 respondentů (25,41%) si myslí, že tato výchova má na dítě pozitivní dopad, 21 respondentů (17,21%) si myslí, že má tato výchova dopad negativní. Můžeme si všimnout, že mezi těmito názory není přílišný rozdíl, dělá to pouhých 10 odpovědí. Na základě odpovědí na předchozí tři otázky (7, 8, 9) jsem očekávala, že bude převažovat odpověď „pozitivní“, překvapivě ale převažovala odpověď „nedovedu odpovědět“.

Otázka č. 11

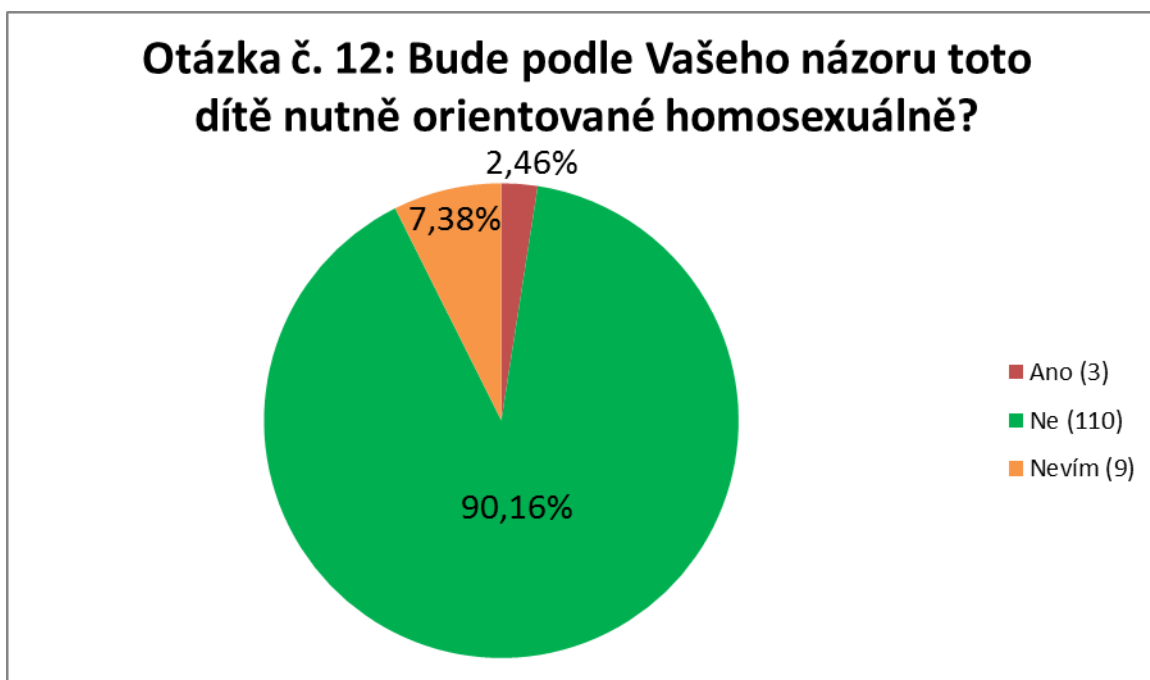

Graf č. 11 - Pohled na to, jestli bude mít taková výchova vliv na budoucí sexuální orientaci dítěte.

Otázka č. 11 nám ukazuje odpovědi respondentů na otázku, zda si myslí, že výchova homosexuálními rodiči bude mít vliv na budoucí sexuální orientaci dítěte. 21 respondentů (17,21%) si myslí, že ano, 82 respondentů (67,21%) si myslí, že ne a 19 respondentů (15,57%) neví. Odpovědi mě překvapily a naplnily jistým optimismem. Převažuje totiž odpověď „ne“, což by mohlo odpovídat jisté míře vzdělanosti a zdravému úsudku respondentů, protože není prokázáno, že by výchova dětí homosexuálními rodiči měla vliv na budoucí sexuální orientaci dítěte.

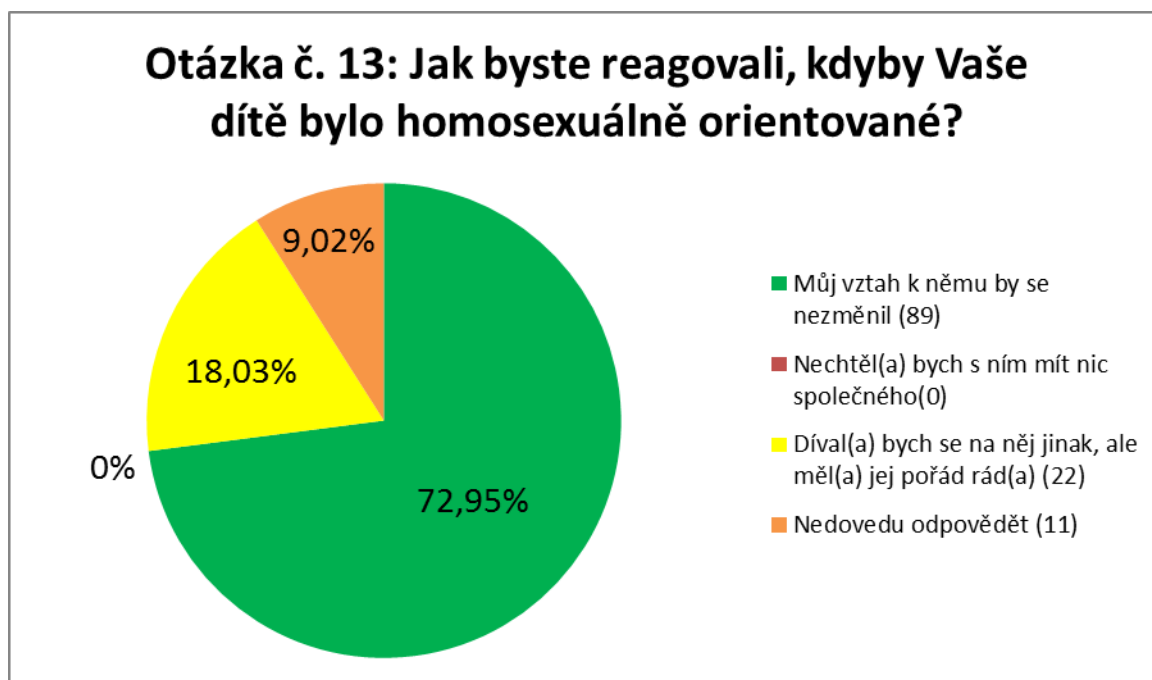
Otázka č. 12

Graf č. 12 - Pohled na to, jestli bude takové dítě nutně orientované homosexuálně.

Otázka č. 12 nám ukazuje, jestli si respondenti myslí, že bude dítě, které je vychovááno homosexuálními rodiči nutně orientované homosexuálně. Většina respondentů, 110 (90,16%) si myslí, že nebude. Pouze 3 respondenti (2,46%) si myslí, že ano a 9 respondentů (7,38%) neví. Výsledky jsou překvapivé v tom ohledu, že na předchozí otázku, která se ptala na to, jestli si respondenti myslí, že výchova homosexuálními rodiči bude mít vliv na budoucí sexuální orientaci dítěte, odpovědělo 21 (17,21%) respondentů, že taková výchova na budoucí sexuální orientaci dítěte mít vliv bude, ale pouze 3 respondenti (2,46%) si myslí, že dítě bude orientované homosexuálně.

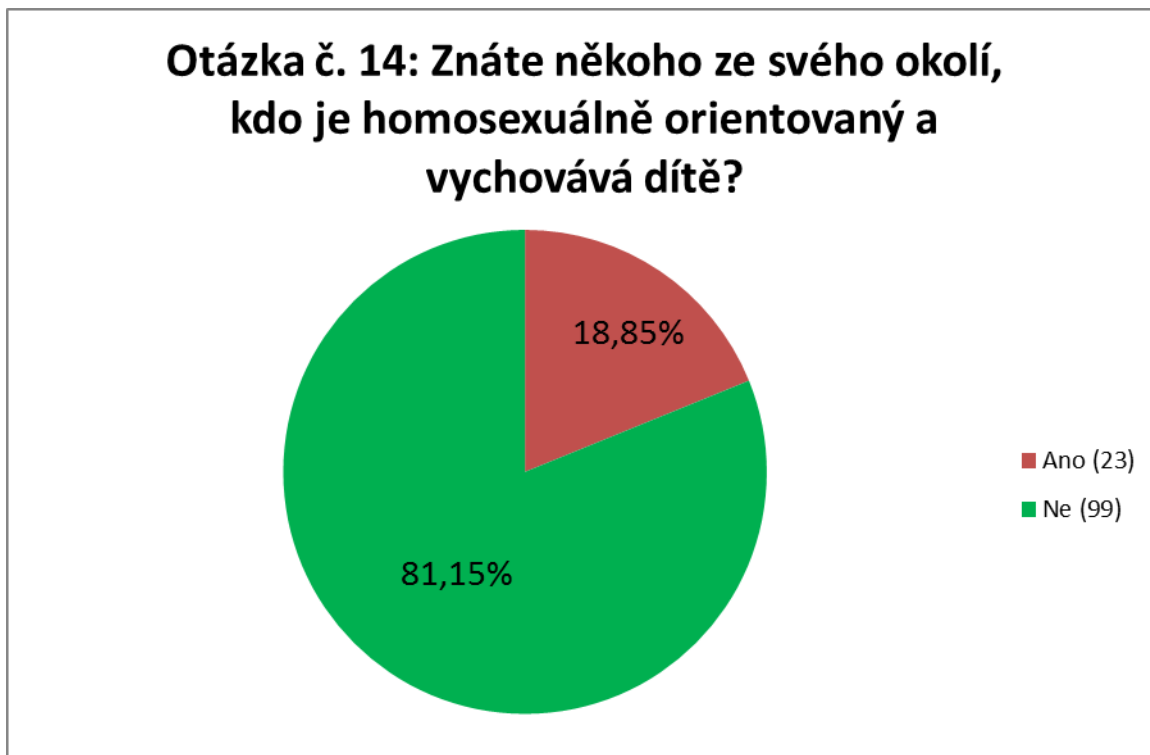
Otázka č. 13

Graf č. 13 - Předpokládaná reakce na to, kdyby bylo jejich dítě homosexuálně orientované.

Otázka č. 13 znázorňuje odpovědi respondentů na otázku, jak by se zachovali, kdyby bylo jejich vlastní dítě homosexuálně orientované. 89 respondentů (72,95%) označilo odpověď „Můj vztah k němu by se nezměnil“. Toto je jistě pozitivním faktem, můžeme z toho usuzovat nezaujatost respondentů. Žádný respondent neoznačil odpověď „Nechtěl(a) bych s ním mít nic společného“. Dále měli respondenti možnost zvolit si možnost „Díval(a) bych se na něj jinak, ale měl(a) bych jej pořád ráda.“ Tuto možnost zvolilo 22 respondentů (18,03%). Neznamena to, že by k dítěti měli nutně negativní vztah, ale prostě by se na něj dívali jinak v určitých ohledech. 11 respondentů (9,02%) označilo možnost „Nedovedu odpovědět“. To může znamenat, že nad tím nikdy nepřemýšleli, nebo se nechtějí k této problematice vyjadřovat.

Otázka č. 14

Graf č. 14 - Osobní zkušenost s výchovou dětí homosexuálními rodiči v jejich okolí.

Otázka č. 14 ukazuje, jestli respondenti mají osobní zkušenost s někým, kdo je homosexuál a vychovává dítě. Odpovědi mě nepřekvapily. Myslím, že v mém okolí se homosexuálové sice vyskytují, ale většina jich dítě nevychoává. Respondenti tedy odpověděli následovně: 99 respondentů (81,15%) nikoho takového nezná a 23 respondentů (18,85%) ve svém okolí někoho takového zná. Zajímavé by bylo stejným respondentům tuto otázku položit třeba za 10 let, jestli by byly odpovědi stejné, nebo jiné, vzhledem k tomu, že je společnost k výchově dětí homosexuálními rodiči svým způsobem otevřenější.

Otázka č. 15

Otázka č. 15 byla otevřená a zněla: Jaká mohou být pozitiva a negativa takové výchovy? Respondenti měli v dotazníku místo ke sdělení svých názorů a poznatků. Pro ukázkou si zmíníme pět nejčastějších odpovědí:

„Těžko říct, při výchově ani tak nezáleží na orientaci, jako na výchovných schopnostech rodiče.“

„Pozitiva vidím v tom, že se dítě dostane z ústavní výchovy do milující rodiny, negativa v reakcích okolí.“

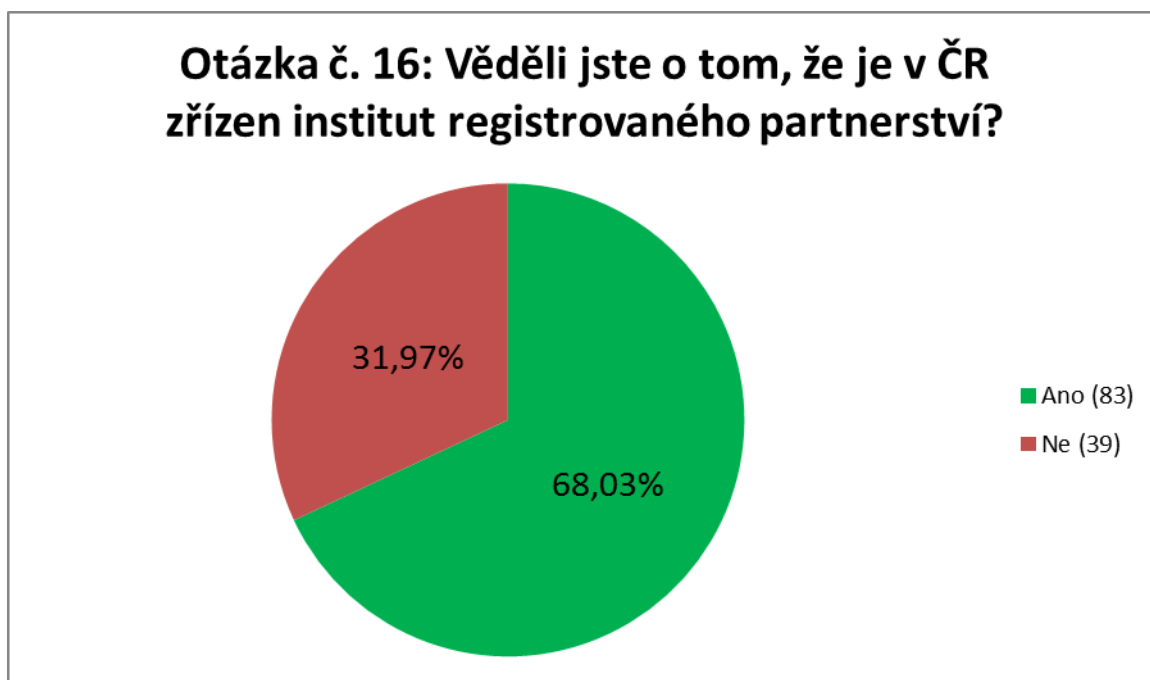
„Dítě je vychováno k toleranci.“

„Něco ve výchově chybí pokud jsou tam jak dvě matky, tak dva otcové. Na druhou stranu si myslím, že mnohdy může být homosexuální pár lepšími rodiči než pár heterosexuální.“

Objevovaly se i odpovědi „nevím“ a „nedovedu posoudit“, původně jsem takové dotazníky chtěla vyřadit, ale potom jsem se rozhodla, že takové odpovědi budu uznávat, protože takové odpovědi se objevovaly poměrně často.

Některé názory respondentů byly zajímavé a podnětné. Některé odpovědi z tištěných dotazníků se sice daly špatně přečíst, ale nakonec se mi to ve většině případů podařilo.

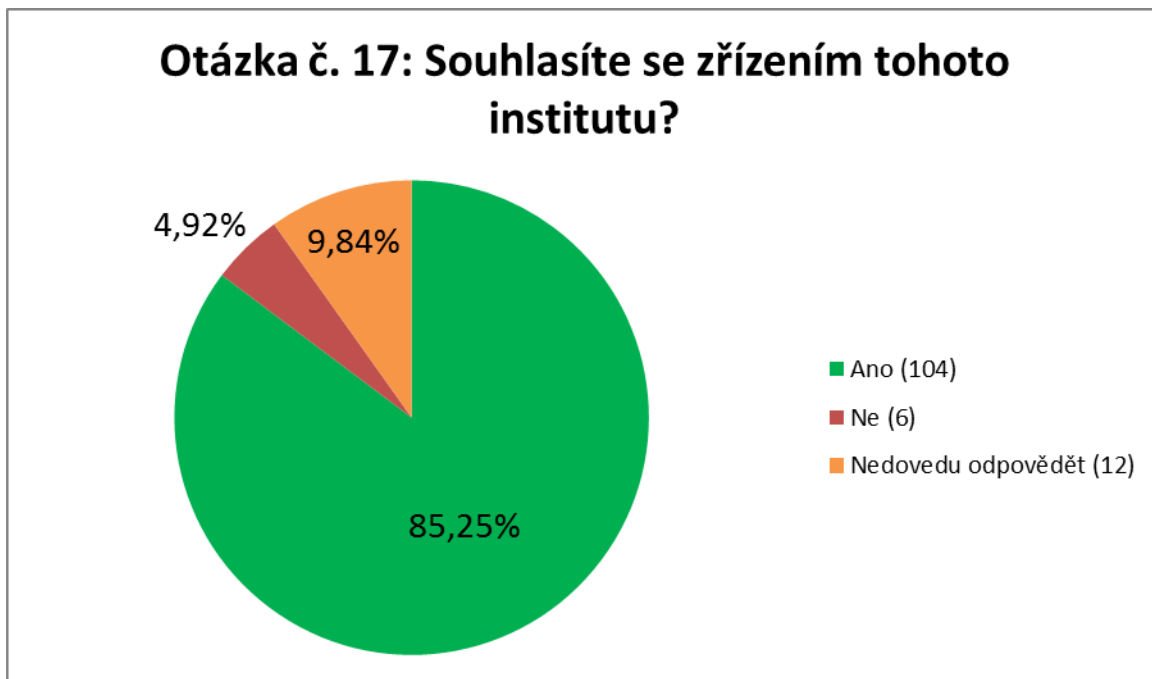
Otázka č. 16

Graf č. 16 - Znalost institutu registrovaného partnerství.

Otázka č. 16 nám ukazuje povědomí respondentů o tom, že je v ČR zřízen institut registrovaného partnerství. 83 respondentů (68,03%) o zřízení tohoto institutu ví, 39 respondentů (31,97%) o tomto institutu neví. Odpovědi mě docela překvapily. Očekávala jsem, vzhledem k nejvíce zastoupené věkové kohortě (18 – 30 let), bude povědomí o tomto institutu vyšší, téměř stoprocentní. Možná je to způsobeno tím, že se někteří o tuto problematiku nezajímají a informace o homosexualitě je míjejí.

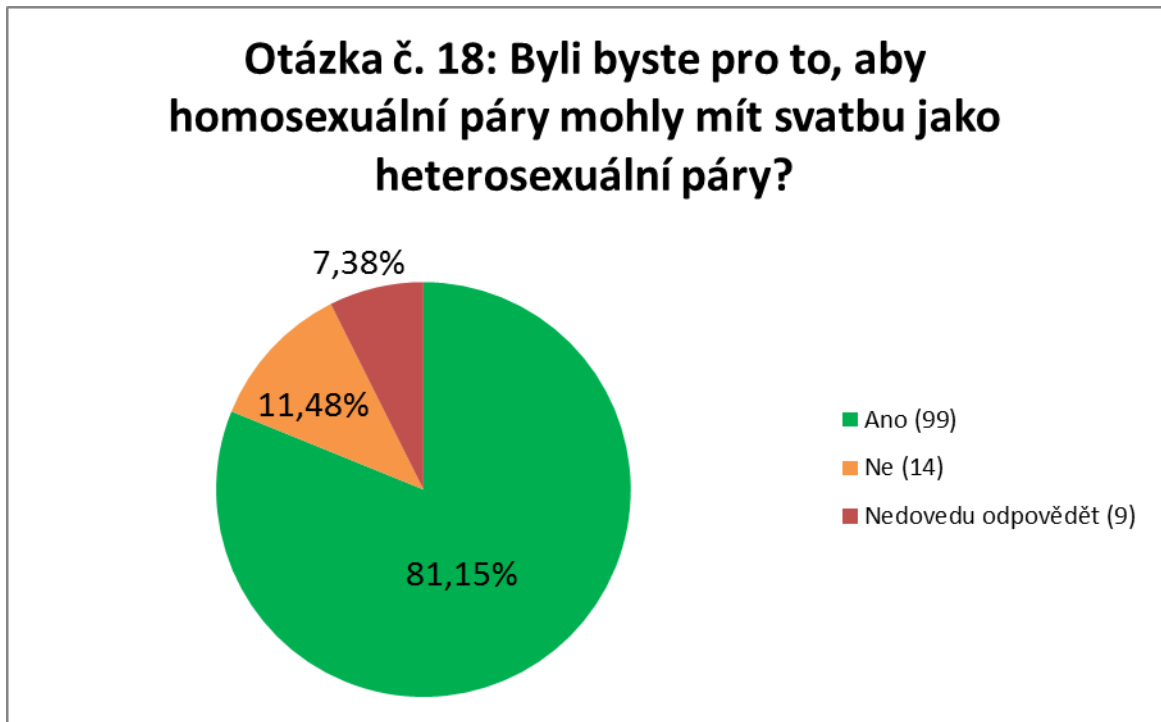
Otázka č. 17

Graf č. 17 - Pohled na tento institut.

Otázka č. 17 znázorňuje, jak se respondenti na zřízení institutu registrovaného partnerství dívají. Předpokládáme, že z předchozí otázky pochopili, že je tento institut v České republice zřízen. Když se tedy o existenci institutu registrovaného partnerství respondenti dozvěděli, odpovídali veskrze pozitivně. 104 respondentů (85,25%) se zřízením tohoto institutu souhlasí. Dále 6 respondentů (4,92%) se zřízením tohoto institutu nesouhlasí a zbytek respondentů na to nemá žádný názor, protože k této položce byla v dotazníku i možnost „nedovedu odpovědět“, kterou zvolilo 12 respondentů (9,84%).

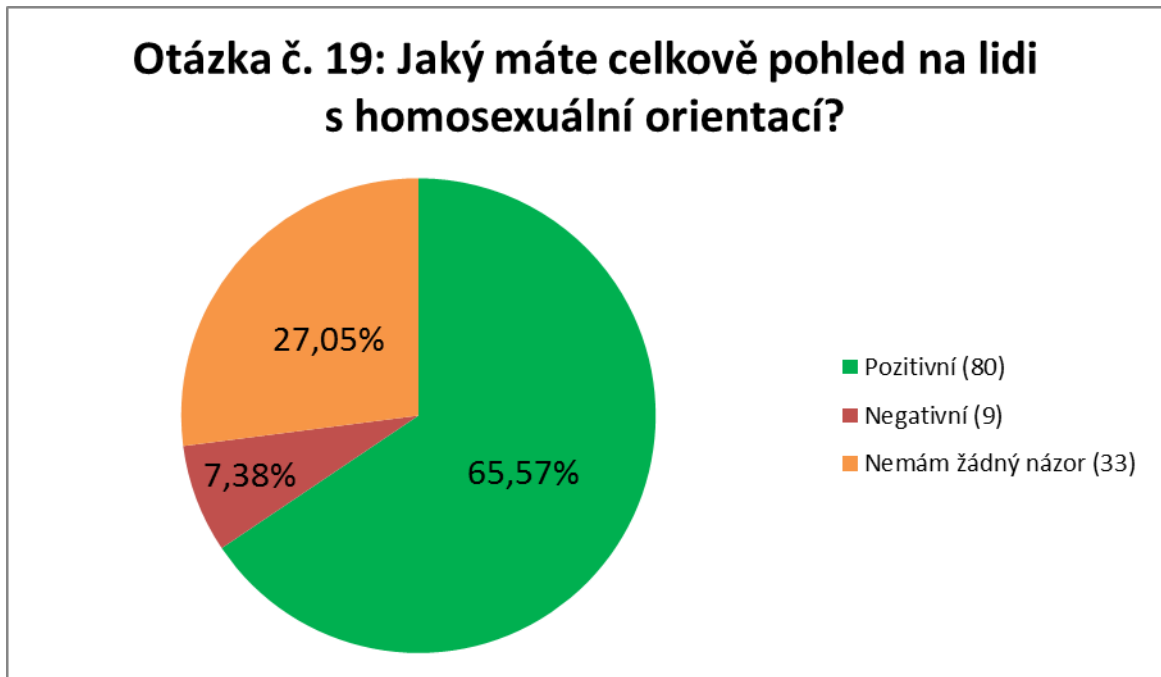
Otázka č. 18

Graf č. 18 - Pohled na možnost svatby homosexuálních párů.

Otázka č. 18 znázorňuje, jak se respondenti dívají na umožnění homosexuálním párům svatby ve stejné podobě, jako ji mají páry heterosexuální. Odpovědi na tuto otázku nebyly žádným překvapením, když se podíváme na to, jak nám respondenti odpovídali na otázku č. 17. 99 respondentů (81,15%) by s touto možností souhlasilo, 14 respondentů (11,48%) by nesouhlasilo a 9 respondentů (7,38%) nedovede odpovědět.

Otázka č. 19

Graf č. 19 - Celkový pohled na lidi s homosexuální orientací.

Otázka č. 19 nám ukazuje, jaký mají respondenti celkově pohled na lidi s homosexuální orientací. Více než polovina respondentů, 80 (65,57%), má na lidi s homosexuální orientací pohled pozitivní, což je zřejmě ovlivněno nejvíce zastoupenou věkovou kohortou (18- 30 let). Je to jistě příznivý jev, protože pro společenské klima je tolerance, ať už k homosexuálním osobám, nebo například k menšinám, velmi pozitivním jevem. Dále nám 9 respondentů (7,38%) označilo, že má k homosexuálům negativní vztah a zbytek respondentů byl opatrnější, protože nám 33 respondentů (27,05%) označilo možnost „nemám žádný názor“.

Otázka č. 20

Otázka č. 20 byla otevřená a zněla: Pokud máte vůči homosexuálům negativní vztah, čím je to podle Vás způsobeno?

Tato otázka byla nepovinná a měli se k ní vyjádřit pouze respondenti, kteří v předchozí otázce označili, že mají k homosexuálním osobám negativní vztah.

Pro ukázkou si uvedeme 3 odpovědi. Nedá se říct, že by byly nejčastější, protože na tuto otázku odpověděla pouze malá část respondentů a odpovědi se neopakovaly.

Příklad odpovědí:

„je to něco nepřírozeného a když je vidím, tak jim to nemám za zlé...ale mám z toho vnitřně divný pocit. Nedělá mi dobře dívat se jak se "olizují" na ulici a bohužel, mnohdy jsem toho svědkem...“

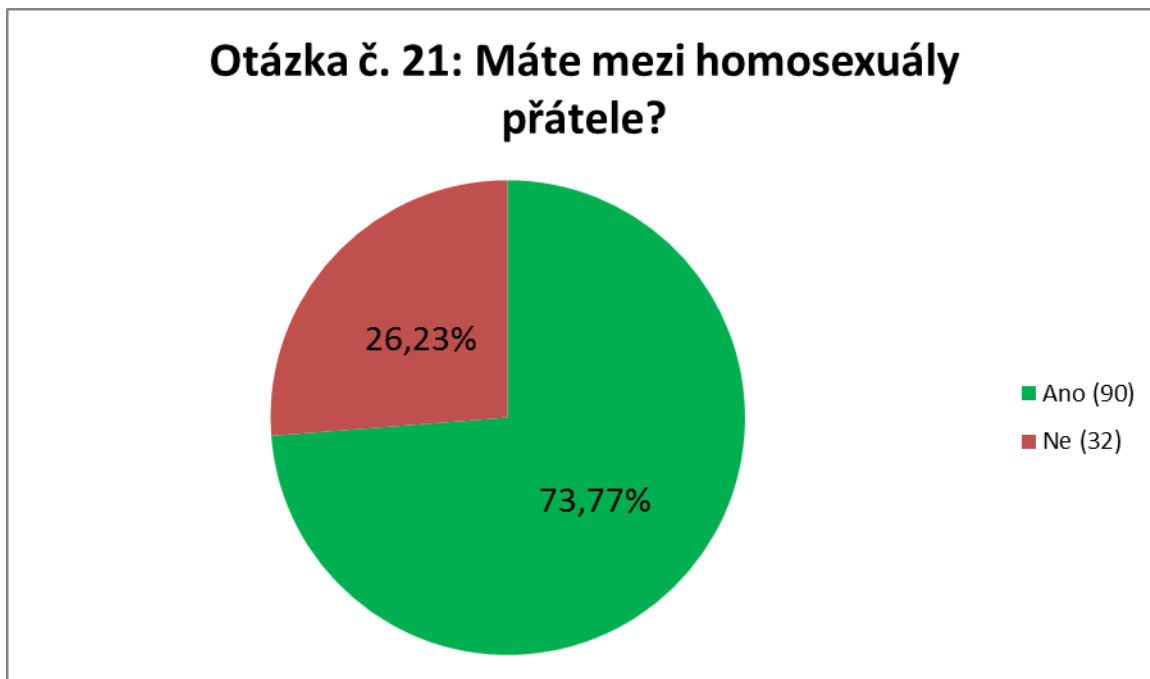
„Není to normální a nemělo by to být tolerováno. Z důvodu zachování rodu přirozenou cestou.“

„Výchovou rodičů a okolím ve kterém žijeme protože to nás nejvíce ovlivňuje, naše chování a způsob myšlení.“

Odpovědi jsou doslovným přepisem a neupravovány, čili se v nich mohou vyskytovat pravopisné chyby.

Některé odpovědi se daly očekávat, ale myslela jsem si, že budou více vulgární.

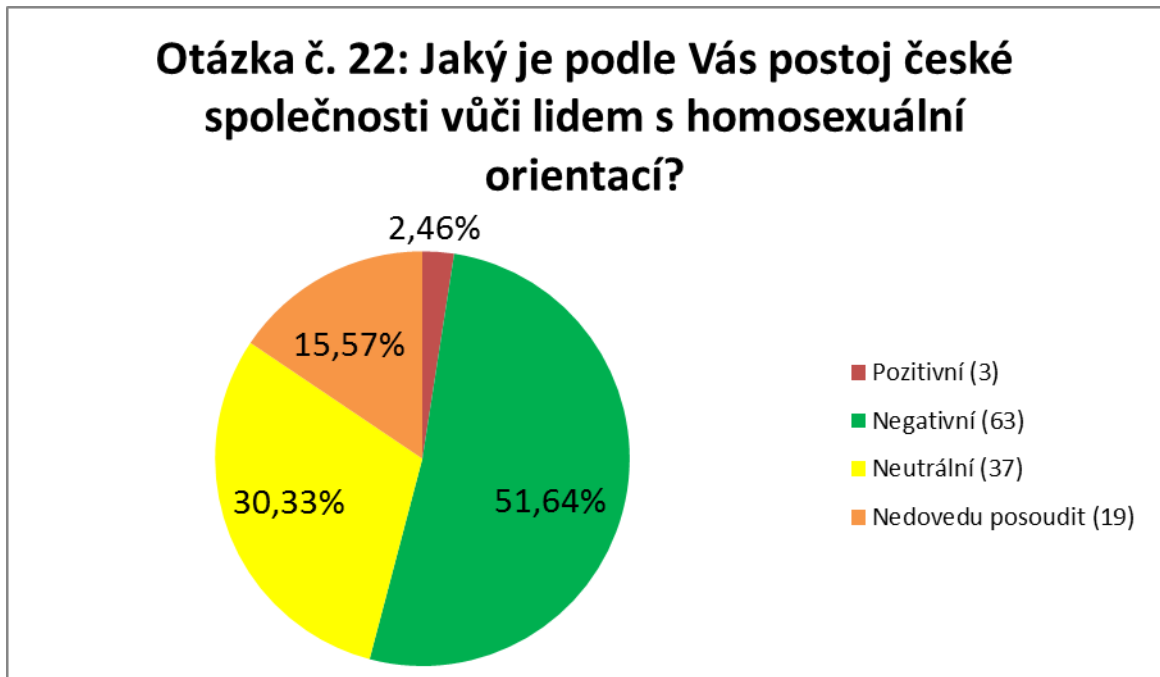
Otázka č. 21

Graf č. 21 - Přátelství s homosexuály.

Otázka č. 21 nám ukazuje, jestli mají respondenti mezi homosexuály přátele. Zastoupení odpovědí se opět dalo očekávat vzhledem k věkové kohortě, která nám odpovídala nejčastěji (18 – 30 let). 90 respondentů (73,77%) má mezi homosexuály přátele a 32 respondentů (26,23%) s homosexuály přátelské vztahy neudrží. Odpovědi jsou ovlivněny i větší otevřeností společnosti vůči homosexuálním osobám a otevřeností samotných homosexuálních osob.

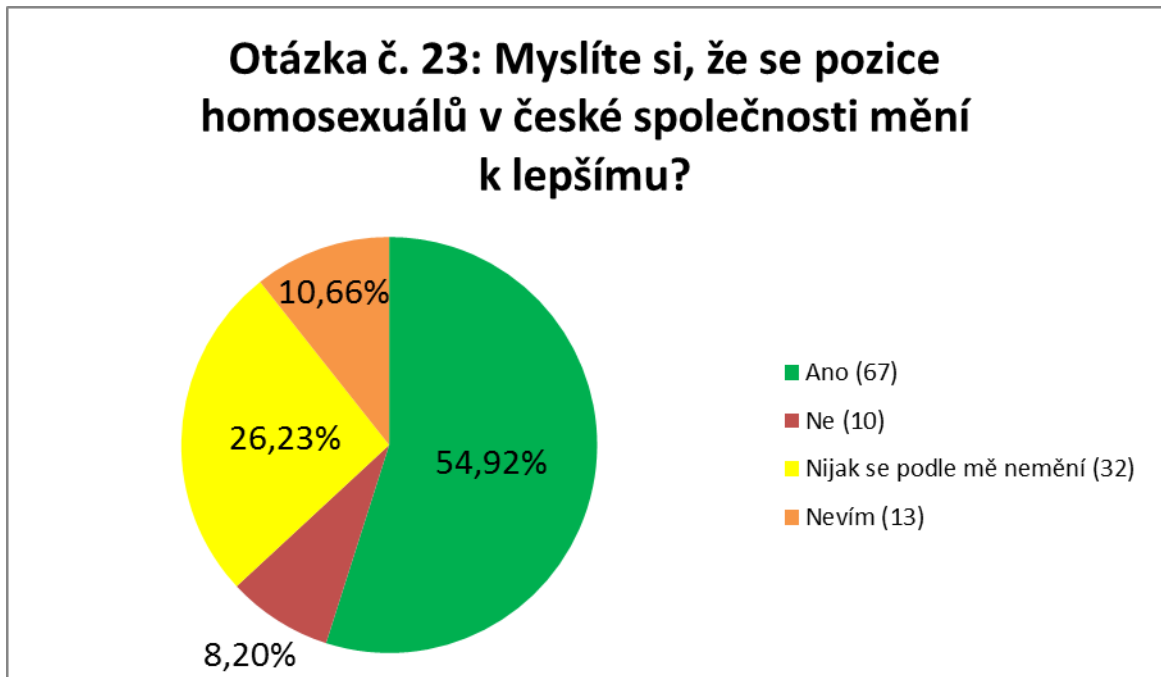
Otázka č. 22

Graf č. 22 - Pohled na postoj české společnosti vůči lidem s homosexuální orientací.

Otázka č. 22 nám znázorňuje, jaký je pohled respondentů na postoj české společnosti vůči lidem s homosexuální orientací. 63 respondentů (51,64%) si myslí, že má česká společnost vůči homosexuálním osobám negativní vztah. Toto číslo je způsobeno podle mě i tím, že občas zaslechneme označení homosexuální ženy, nebo muže jako urážku a starší generace se občas k těmto osobám vyjadřuje dost nevybíravě. Dále pouze 3 respondenti (2,46%) si myslí, že má česká společnost k homosexuálům postoj pozitivní. Někteří respondenti, konkrétně 37 respondentů (30,33%) si myslí, že má česká společnost k homosexuálním osobám postoj neutrální, zřejmě je to způsobeno tím, že tolik neslycháme z informačních zdrojů o útocích na homosexuální osoby, jak je tomu i v některých zemích. 19 respondentů (15,57%) postoj české společnosti nedovede posoudit.

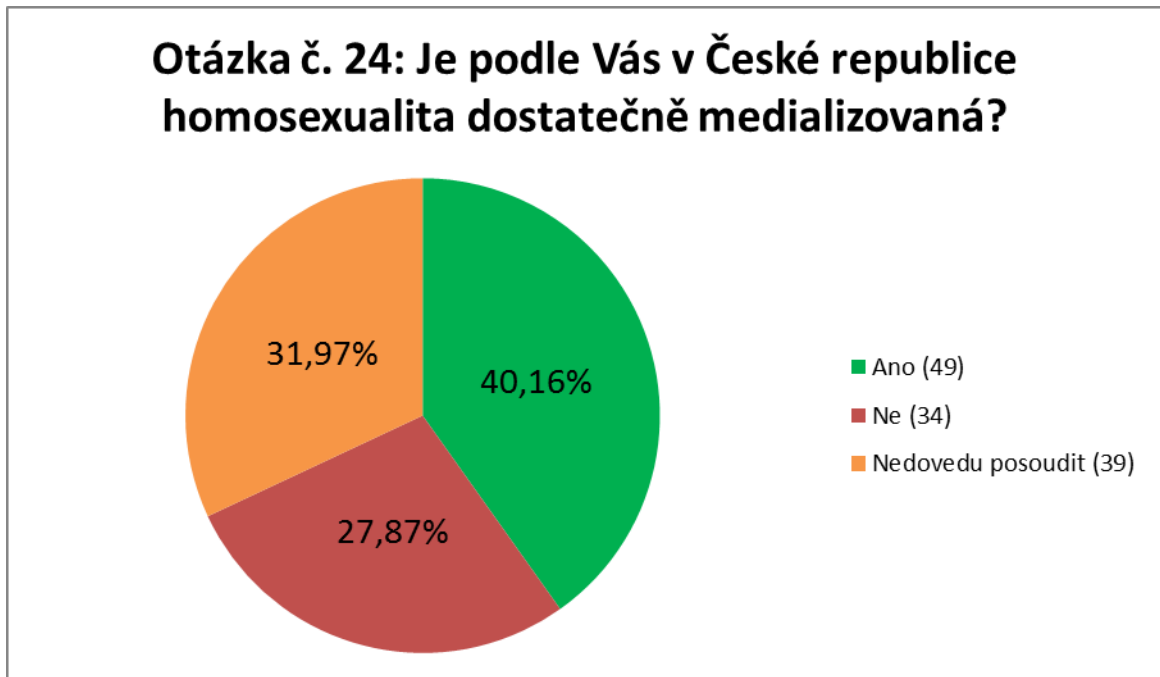
Otázka č. 23

Graf č. 23 - Pohled na to, jestli se pozice homosexuálů v české společnosti mění k lepšímu.

Otázka č. 23 ukazuje, jestli se podle respondentů pozice homosexuálů v české společnosti mění k lepšímu. Odpovědi byly podobné v souvislosti s předchozí otázkou, otázkou č. 22, takže nebyly žádným překvapením a mohou nám ukazovat taky to, že respondenti nad vyplňováním dotazníku přemýšleli. 67 respondentů (54,92%) si myslí, že se pozice homosexuálů v české společnosti mění k lepšímu, 10 respondentů (8,20%) si myslí, že ne, podle 32 respondentů (26,23%) si myslí, že se tato pozice nijak nemění a 13 respondentů (10,66%) neví.

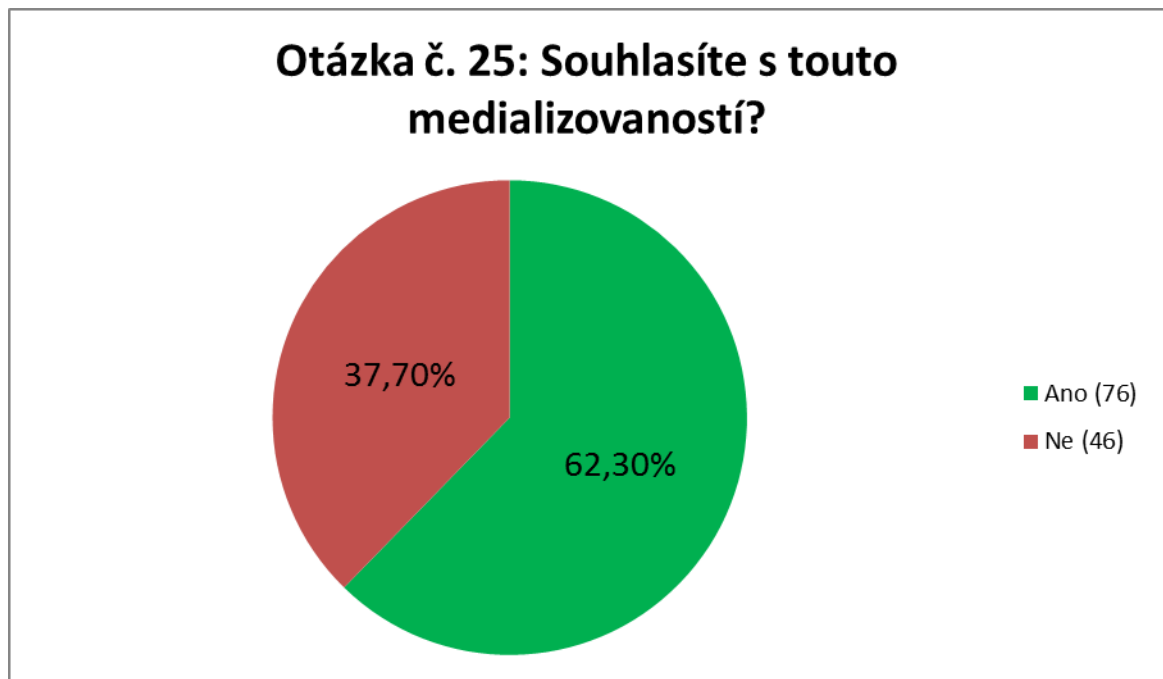
Otázka č. 24

Graf č. 24 - Pohled na medializaci homosexuality v České republice.

Otázka č. 24 znázorňuje, jestli je podle respondentů v České republice homosexualita dostatečně medializovaná. Očekávání jsem neměla žádná, podle mě nejde míra medializovanosti homosexuality v České republice jednoznačně určit. Názory se mohou lišit podle toho, jestli se člověk o tuto problematiku zajímá. 49 respondentů (40,16%) si myslí, že ano. Dále 34 respondentů (27,87%) si myslí, že ne a 39 respondentů (31,97%) nedovede posoudit. Můžeme říct, že u této otázky byly odpovědi zastoupeny nejrovnoměrněji, když se podíváme na ostatní odpovědi.

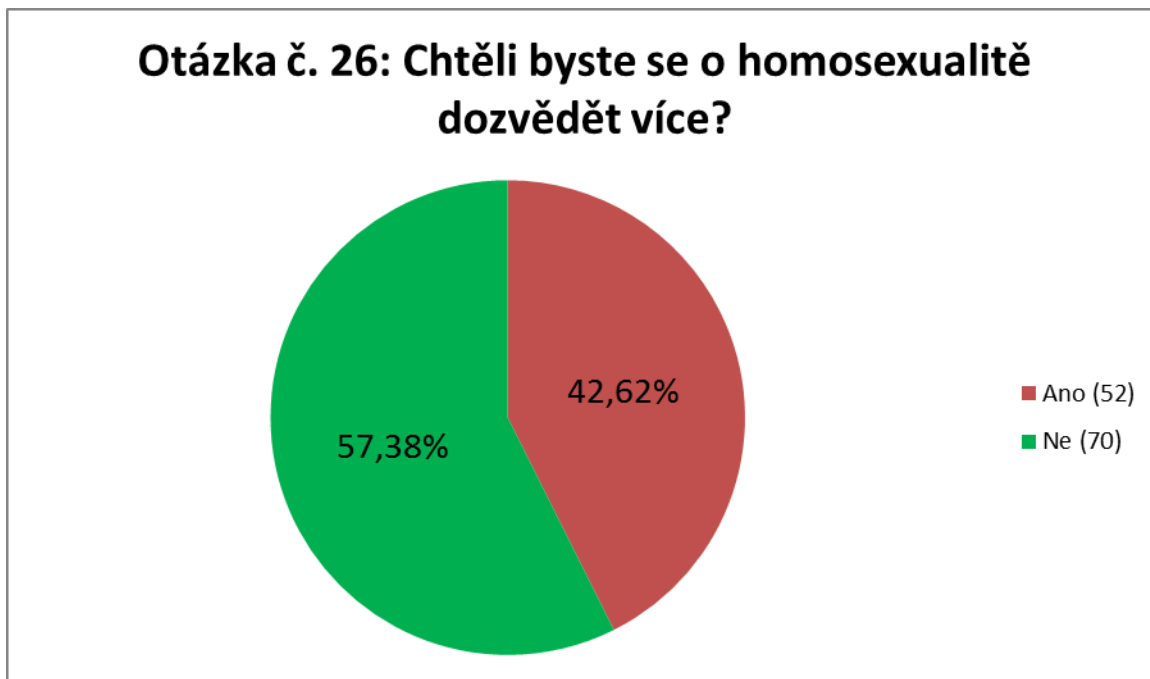
Otázka č. 25

Graf č. 25 - Pohled na tuto medializovanost.

Otázka č. 25 nám ukazuje, jestli respondenti souhlasí s medializovaností homosexuality v České republice. Přitom bylo nezáleželo na tom, jak respondenti odpověděli na předchozí otázku, která zjišťovala, jestli je podle respondentů homosexualita v České republice dostatečně medializována. 76 respondentů (62,30%) s touto medializovaností souhlasí a 46 respondentů (37,70%) s touto medializovaností nesouhlasí. Odpovědi mě docela překvapily, očekávala jsem větší procento souhlasu.

Otázka č. 26

Graf č. 26 - Pohled na možnost dozvědět se o homosexualitě něco navíc.

Otázka č. 26 znázorňuje, jestli by se respondenti chtěli o homosexualitě dozvědět něco víc. Odpovědi mě překvapily, očekávala jsem, že se většina respondentů bude chtít o homosexualitě dozvědět něco navíc o tom, co už vědí. Například o historii homosexuality nebo tom, jak vzniká. 52 respondentů (42,62%) by se něco navíc o homosexualitě dozvědět chtělo a 70 respondentů (57,38%) by se o homosexualitě nic navíc dozvědět nechtělo. U této otázky, snad u jediné v dotazníku převládaly negativní odpovědi.

5.1 Interpretace výzkumného cíle, výzkumných otázek a shrnutí výzkumu

Hlavní výzkumný cíl:

Hlavním výzkumným cílem je zmapování názorů obyvatel Zlínského kraje na problematiku výchovy dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu.

Z mého výzkumu jsem si utvořila názor na to, jak se obyvatelé Zlínského kraje dívají na homosexualitu. Zjistila jsem, že je jejich pohled na výchovu dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu je spíše pozitivní.

Výzkumný cíl byl naplněn.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaký názor mají obyvatelé Zlínského kraje na výchovu dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu?

Výzkum ukázal, že obyvatelé Zlínského kraje mají ve většině případů na výchovu dětí homosexuálními rodiči pozitivní názor a totéž platí i o jejich názoru na homosexualitu.

Dílčí výzkumné otázky:

1. *Souhlasí obyvatelé Zlínského kraje s výchovou dítěte homosexuálními rodiči, jaké dva takové rodiče považují pro dítě za vhodnější?*

Na tuto otázku nám odpovídají v dotazníku otázky č. 3 a č. 4.

Ukázalo se, že více než polovina respondentů souhlasí s tím, když je dítě vychováváno homosexuálními rodiči, ostatní respondenti rozdělili své odpovědi mezi možnosti, že s takovou výchovou nesouhlasí, nebo že nedovedou odpovědět. Tyto odpovědi byly početně zastoupeny téměř stejně.

Respondenti se nemohli rozhodnout, jací dva homosexuální rodiče by považovali za vhodnější pro dítě, převažovala odpověď nedovedu odpovědět. Dále si zhruba čtvrtina respondentů myslí, že jsou pro dítě vhodnější dvě matky a zbylá část respondentů by viděla jako vhodnější pro dítě dva otce.

2. *Jaký má podle obyvatel Zlínského kraje výchova homosexuálními rodiči dopad na dítě?*

Na tuto otázku nám v dotazníku odpovídají otázky č. 5, 6, 10, 11, 12 a 15.

Více než polovina respondentů si myslí, že dítě nestrádá tím, když jej vychovávají homosexuální rodiče a zároveň je většina respondentů toho názoru, že dítě může být pro orientaci svých rodičů šikanováno ve škole.

Respondenti byli opatrnější ve svých odpovědích na otázku, která se jich ptala přímo na to, jaký má podle nich výchova homosexuálními rodiči dopad na dítě. Více než polovina respondentů označila, že nedovedou odpovědět, zhruba čtvrtina respondentů si myslí, že tato výchova má na dítě vliv pozitivní a zbytek respondentů si myslí, že má tato výchova na dítě vliv negativní.

Více než polovina respondentů je toho názoru, že výchova homosexuálními rodiči nebude mít vliv na budoucí sexuální orientaci dítěte a většina respondentů si nemyslí, že dítě bude nutně orientované homosexuálně.

Respondenti spatřují ve výchově dítěte homosexuálními rodiči pozitiva i negativa. Z pozitiv můžeme zmínit třeba to, že je podle jejich názoru dítě vychováno k toleranci, nebo že je v milujícím prostředí. Z negativ si zmíníme například to, že dítěti chybí vzor buď mužského nebo ženského pohlaví nebo byly často zmiňovány negativní reakce okolí.

3. Souhlasí obyvatelé Zlínského kraje s umožněním nějaké formy náhradní rodinné péče homosexuálním pářům a s umožněním umělého oplodnění homosexuálních žen?

Na tuto otázku nám v dotazníku odpovídají otázky č. 7, 8 a 9.

Zhruba tři čtvrtiny respondentů by bylo pro umožnění adopce dětí homosexuálním pářům a zbylá část respondentů odpověděla ve stejném počtu, že nesouhlasí, nebo že neví.

Velká část respondentů souhlasí s umožněním pěstounské péče homosexuálním pářům, přičemž nezáleželo na tom, jestli vědí, že je tato alternativa náhradní rodinné péče homosexuálům umožněna.

Dále byly skoro tři čtvrtiny respondentů pro umožnění umělého oplodnění homosexuálními ženám.

Celkově můžeme říct, že se respondenti k umožnění nějaké formy náhradní rodinné péče nebo k alternativě umělého oplodnění homosexuálních žen pozitivně.

4. Jak by obyvatelé Zlínského kraje reagovali na to, kdyby jejich dítě bylo homosexuálně orientované?

Na tuto otázku odpovídá v dotazníku otázka č. 13.

Respondenti by na to, kdybych jejich dítě bylo homosexuálně orientované, reagovali veskrze pozitivně. Skoro tři čtvrtiny respondentů odpověděly, že kdyby zjistily, že je jejich dítě homosexuálně orientované, jejich vztah k němu by se nezměnil. Druhá nejčastější byla odpověď „Díval(a) bych se na něj jinak, ale měl(a) bych jej pořád rád(a).“ Někteří respondenti neví, co by udělali, protože označili odpověď „nedovedu odpovědět.“ Pozitivní je to, že žádný z respondentů neoznačil možnost „Nechtěl(a) bych s ním mít nic společného.“

5. Znájí obyvatelé Zlínského kraje někoho ze svého okolí, kdo je homosexuálně orientovaný a vychovává dítě?

Na tuto otázku odpovídá v dotazníku otázka č. 14.

Velká část respondentů nikoho takového nezná a pouhých 23 respondentů někoho takového zná. Tato skutečnost není žádným překvapením, přece jen je problematika výchovy dětí homosexuálními rodiči v České republice nejvíce aktuální právě nyní po zřízení institutu registrovaného partnerství, kdy je často probírána otázka svěřeni dětí do péče homosexuálním párům a česká společnost je k problematice homosexuality otevřenější.

6. Vědí obyvatelé Zlínského kraje o zřízení institutu registrovaného partnerství a jak se dívají na možnost formálního svazku homosexuálních párů?

Na tuto otázku v dotazníku odpovídají otázky č. 16, 17 a 18.

Povědomí respondentů o tom, že je v České republice zřízen institut registrovaného partnerství je docela vysoké, o zřízení tohoto institutu ví více než polovina respondentů. Respondenti, co o zřízení tohoto institutu nevěděli, se to z mého dotazníku dozvěděli podle toho, jak byla položena otázka č. 16 a většina respondentů se zřízením tohoto institutu souhlasí.

Většina respondentů by také byla pro možnost, aby homosexuální páry měly svatbu jako páry heterosexuální.

Respondenti se tedy dívají na možnost formálního svazku homosexuálních párů pozitivně.

7. Jaký mají obyvatelé Zlínského kraje celkově pohled na lidi s homosexuální orientací a na homosexualitu?

Na tuto otázku odpovídají v dotazníku otázky č. 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 a 26.

Více než polovina respondentů má k homosexuálům pozitivní vztah, čtvrtina nemá žádný názor a zbylých 9 respondentů má k homosexuálním lidem vztah negativní.

Respondenti, kteří mají k homosexuálům negativní vztah, se mohli vyjádřit, co podle nich tento jejich negativní vztah způsobilo. Nejčastěji odpovídali, že je to způsobeno okolím a že jim to prostě přijde nepřirozené.

Skoro tři čtvrtiny respondentů mají mezi homosexuály přátele. Respondenti si ale zároveň myslí, že celkově je postoj české společnosti vůči homosexuálům negativní, toto si myslí více než polovina respondentů, neutrální, toto si myslí 30% respondentů, někteří nedovedou odpovědět a pouze 3 respondenti si myslí, že je postoj české společnosti vůči homosexuálům pozitivní.

Více než polovina respondentů si myslí, že se pozice homosexuálů mění k lepšímu a někteří respondenti si myslí, že se nijak nemění, část respondentů nedovede opovědět.

Odpovědi na otázku medializovanosti homosexuality byly víceméně vyrovnané, někteří respondenti si myslí, že je v ČR homosexualita dostatečně medializovaná, někteří, že ne a někdo nedovede posoudit. S medializovaností homosexuality souhlasí více než polovina respondentů.

Více než polovina respondentů uvedla, že by se o homosexualitě nic víc dozvědět nechtěla.

Celkově můžeme říct, že respondenti mají k lidem s homosexuální orientací pozitivní vztah a takto se dívají i na homosexualitu.

To, že výzkum vyšel veskrze pozitivně je podle mého názoru ovlivněno věkovou kohortou, která dotazník vyplňovala nejčastěji (18 – 30 let). Tohle ale vnímám pozitivně, podle mě jsem zjistila názory generace, která bude v budoucnu o určitých věcech ohledně homosexuálních osob rozhodovat.

5.2 Doporučení pro praxi

Výsledky mého výzkumu by mohly sloužit jako podnět ke změně legislativy. Jedná se sice o názor vzorku obyvatel jednoho kraje, ale bylo by zajímavé uspořádat referendum, kde by se k otázce, zda by měla být homosexuálním párům umožněna adopce dětí vyjádřili občané celé České republiky. Před referendem by bylo vhodné uspořádat přednášky o

homosexualitě v okresních městech. Tyto přednášky by byly pořádány v kulturních domech a podobných zařízeních. Tyto přednášky by byly zdarma. Pořádala by je města ve spolupráci se SOHO (Sdružení organizací homosexuálních občanů v České republice). Na začátku přednášky by promluvila osoba z této organizace a seznámila by posluchače s homosexualitou, mýty a fakty o ní. Následovala by diskuze, kdy by lidé mohli posílat na lístečkách dotazy ohledně homosexuality. Dále by bylo promítnuto video, na kterém by byly děti, které jsou v ústavní výchově a které by odpovídaly na otázky, zda by jim vadilo mít dvě matky, nebo dva otce, nebo zda by radši žily v ústavní výchově. Následovalo by ukončení diskuze a výzva k občanům, aby se referenda účastnili.

Dále by bylo vhodné natočit různá videa o homosexualitě jako výukový materiál pro školy. Tato videa by se mohla promítat v hodinách, ve kterých se bude probírat sexuální výchova.

Dále by výsledky mého výzkumu mohly sloužit jako popud k tomu, aby se odborníci v České republice touto problematikou více zabývali.

Bakalářská práce a provedený výzkum by mohl sloužit třeba i k tomu, aby se čtenáři nad danou problematikou zamysleli a zformovalo si své stanovisko k této problematice.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala homosexualitou a výchovou dětí homosexuálními rodiči. V teoretické části nám vymezila pojem homosexualita a záležitosti s ní související. Dále se zabývala homosexualitou v různých kulturách a náboženstvích světa. Poslední kapitola teoretické části se zabývala homosexuálními páry a založením rodiny.

V praktické části jsem se věnovala kvantitativnímu výzkumu, který měl za úkol zjistit názory obyvatel Zlínského kraje na výchovu dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu, kdy bylo zjištěno, že se obyvatelé Zlínského kraje dívají na tuto výchovu a na homosexualitu spíše pozitivně.

Při psaní bakalářské práce jsem se blíže seznámila s homosexualitou, s možnými teoriemi o jejím vzniku, jak je na ni pohlíženo v různých kulturách a náboženstvích a s jinými záležitostmi. Největším přínosem byly pro mě ale výsledky výzkumu, protože mi pomohly pochopit, jak se na problematiku výchovy dětí homosexuálními rodiči a na homosexualitu dívají lidé v kraji, v němž žiji.

Názory lidí jsou ovlivněny rodinným prostředím, ze kterého člověk pochází, výchovou a určitě i jejich okolím.

Byla jsem překvapena názorem některých respondentů, kteří jsou si myslí, že je homosexualita něco nepřírozeného. Jistě, je to jejich názor, ale podle mě nemá nikdo právo odsuzovat způsob, jakým se dva lidé mají rádi, vždyť je to jejich volba. Zároveň se mi nelíbí, když se někdo cítí pohoršen, když vidí dva homosexuály, kteří se například drží za ruku, nebo se políbí na veřejnosti. Ať se na ně prostě nedívají, ať si jich nevšímají. Když se někdo dokonce rozhodne násilím takovému páru dokázat své pohoršení, tak to jistě vypovídá o jejich inteligenci.

Pro homosexuální osoby je jistě těžké, když zjistí, že je přitahuje opačné pohlaví. U každého tento proces probíhá v jiném věku, takže zvláště pro mladší lidi mohou být negativní reakce okolí hodně zraňující.

Myslím, že by sexuální orientace neměla rozhodovat o tom, jestli by měl mít člověk právo vychovávat dítě a pochopit by to měli i ti, kteří mají v kompetenci o takových věcech rozhodovat. Měli by si uvědomit, že žijeme v demokratické společnosti, kde by neumožnění adopce dětí z důvodu sexuální orientace, nemělo být tolerováno.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BELLINGER, Gerhard J. *Sexualita v náboženstvích světa*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0642-7.
- [2] BRZEK, Antonín a Jaroslava PONĎELÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ. *Třetí pohlaví?*. Vyd. 1. Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-855-2603-4.
- [3] CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [4] JANOŠOVÁ, Pavlína. *Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4722-849.
- [5] JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-718-4954-5.
- [6] MORUS, . *Světové dějiny sexuality*. 2., dopl. vyd. Praha: Naše vojsko, 1992. ISBN 80-206-0071-X.
- [7] PONĎELÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, Jaroslava a Jan RABOCH. *O sexualitě a partnerských vztazích*. 1. vyd. Praha: Galén, 2005. ISBN 80-726-2323-0.
- [8] PROCHÁZKA, Ivo. *Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe*. Praha: Gay iniciativa v ČR, 2002, 36 s. ISBN 80-238-8850-1. Dostupné z: gay4you.estranky.cz/file/15/comingout2002.pdf
- [9] PUTNA, Martin C. *Homosexualita v dějinách české kultury*. 1. vyd. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-802-0020-000.
- [10] PURVIS, Karyn B, David R CROSS a Wendy Lyons SUNSHINE. *Dítě v nové rodině*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-802-4745-350.
- [11] RUPP, Leila J. *Vytoužená minulost: dějiny lásky a sexuality mezi osobami stejného pohlaví v Americe od příchodu Evropanů po současnost*. Vyd. 1. Praha: Marie Chřibková, nakladatelství a vydavatelství One Woman Press, 2002. ISBN 80-863-5611-6.
- [12] SEIDL, Jan. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN 978-807-2945-856.
- [13] SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. *Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách - jak se projevuje a jak se proti ní bránit : doplňkový výukový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2.
- [14] WEISS, Petr a Jaroslav ZVĚŘINA. *Sexuální chování v ČR: situace a trendy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-717-8558-X.
- [15] ZEZULOVÁ, Dagmar. *Pěstounská péče a adopce*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-802-6200-659.
- [16] ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuologie (nejen) pro lékaře*. 1. vyd. CERM, 2003. ISBN 80-720-4264-5.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

- [17] *Česká televize* [online]. © 2008 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z:
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10211487240-experiment/208572233190007-4/2814-homosexualita-v-dejinach/>
- [18] *Econnect* [online]. © 2005 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z:
<http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.html>
- [19] *Gay iniciativa* [online]. © BR [cit. 2014-02-03]. Dostupné z:
<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=33>
- [20] *Homosexualita* [online]. © 2013 [cit. 2014-03-21]. Dostupné z:
<http://www.homosexualita.cz/?c=101>
- [21] *Lgbt poradna* [online]. © 2009 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z:
<http://lgbt.poradna-prava.cz/clanky-zpravy-a-diplomove-prace/gay-a-lesbicke-rodicovstvi-287.html>; <http://lgbt.poradna-prava.cz/registrovane-partnerstvi.html>
- [22] *Náhradní rodina* [online]. © 2011 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z:
http://www.nahradnirodina.cz/files/File/zakladni_info_o_nrp.pdf
- [23] *Parlamentní listy* [online]. © 2011 [cit. 2014-01-26]. Dostupné z:
<http://www.parlamentnilisty.cz/politika/vlada/Drabka-trapila-opozice-Ministre-dite-v-peci-gaye-ma-trauma-207059>
- [24] PECHOVÁ, Olga. Homofobie, heterosexismus, diskriminace sexuálních minorit?. *Multikulturní centrum Praha*. [online]. © 2007 [cit. 2014-02-03]
Dostupné z: mkc.cz/uploaded/download/Homofobie.doc.
- [25] *Psychologie* [online]. © 2011 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z:
<http://psychologie.cz/homosexualove-adopce/>
- [26] *Spolek přátel ETF: Medicínský pohled na sexualitu. Spoleketf* [online]. © 2010. vyd. [cit. 2014-02-27]. Dostupné z:
http://www.spoleketf.org/attachments/050_Prochazka_cz.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BR Bez roku vydání.

SOHO Sdružení organizací homosexuálních občanů v České republice.

Lgbt Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender.

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf č. 1 - Pohlaví.</i>	38
<i>Graf č. 2 - Věk.</i>	39
<i>Graf č. 3 - Pohled na výchovu dětí homosexuálními rodiči</i>	40
<i>Graf č. 4 - Pohled na to, jací dva takoví rodiče jsou pro dítě vhodnější.</i>	41
<i>Graf č. 5 - Pohled na to, jestli dítě strádá tím, když jej vychovávají homosexuální rodiče.</i>	42
<i>Graf č. 6 - Pohled na to, jestli může být dítě pro orientaci svých rodičů šikanováno ve škole.</i>	43
<i>Graf č. 7 - Pohled na adopci dětí homosexuálními páry.</i>	44
<i>Graf č. 8 - Pohled na umožnění pěstounské péče homosexuálním párům.</i>	45
<i>Graf č. 9 - Pohled na alternativu umělého oplodnění homosexuálně orientovaných žen.</i>	46
<i>Graf č. 10 - Dopad na dítě, které je vychováno homosexuálními rodiči.</i>	47
<i>Graf č. 11 - Pohled na to, jestli bude mít taková výchova vliv na budoucí sexuální orientaci dítěte.</i>	48
<i>Graf č. 12 - Pohled na to, jestli bude takové dítě nutně orientované homosexuálně.</i>	49
<i>Graf č. 13 - Předpokládaná reakce na to, kdyby bylo jejich dítě homosexuálně orientované.</i>	50
<i>Graf č. 14 - Osobní zkušenost s výchovou dětí homosexuálními rodiči v jejich okolí.</i>	51
<i>Graf č. 16 - Znalost institutu registrovaného partnerství.</i>	53
<i>Graf č. 17 - Pohled na tento institut.</i>	54
<i>Graf č. 18 - Pohled na možnost svatby homosexuálních párů.</i>	55
<i>Graf č. 19 - Celkový pohled na lidi s homosexuální orientací.</i>	56
<i>Graf č. 21 - Přátelství s homosexuály.</i>	58
<i>Graf č. 22 - Pohled na postoj české společnosti vůči lidem s homosexuální orientací.</i>	59
<i>Graf č. 23 - Pohled na to, jestli se pozice homosexuálů v české společnosti mění k lepšímu.</i>	60
<i>Graf č. 24 - Pohled na medializaci homosexuality v České republice.</i>	61
<i>Graf č. 25 - Pohled na tuto medializovanost.</i>	62
<i>Graf č. 26 - Pohled na možnost dozvědět se o homosexualitě něco navíc.</i>	63

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P1: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku. Jsem studentka 3. ročníku UTB ve Zlíně a chtěla bych Vás požádat o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci na téma Výchova dětí homosexuálními rodiči z pohledu obyvatel Zlínského kraje. Chtěla bych Vás tedy poprosit, aby jej vyplňovali lidé, kteří bydlí ve Zlínském kraji a jsou starší 18 let. Dotazník je anonymní. Děkuji za Váš čas.

Kateřina Nováková

Otázka č. 1: **Jakého jste pohlaví?**

- a. žena
- b. muž

Otázka č. 2: **Kolik je Vám let?**

- a. 18 – 30 let
- b. 31 – 50 let
- c. více než 50 let

Otázka č. 3: **Jak se díváte na to, když je dítě vychovááno homosexuálními rodiči?**

- a. souhlasím s tím
- b. nesouhlasím s tím
- c. nedovedu odpovědět

Otázka č. 4: **Jací dva takoví rodiče jsou podle Vás pro dítě vhodnější?**

- a. dvě matky
- b. dva otcové
- c. nedovedu posoudit

Otázka č. 5: Myslíte si, že dítě strádá tím, když jej vychovávají homosexuální rodiče?

- a. ano
- b. ne
- c. nevím

Otázka č. 6: Může být podle Vás takové dítě pro orientaci svých rodičů šikanováno ve škole?

- a. ano
- b. ne
- c. nevím

Otázka č. 7: Souhlasili byste s tím, aby bylo homosexuálním párům umožněno adoptovat dítě?

- a. ano
- b. ne
- c. nevím

Otázka č. 8: Jak se díváte na možnost, že by homosexuální páry měly dítě v pěstounské péči?

- a. souhlasím
- b. nesouhlasím
- c. nedovedu odpovědět

Otázka č. 9: **Jste pro alternativu, aby homosexuálně orientované ženy podstoupily umělé oplodnění?**

- a. ano
- b. ne
- c. nevím

Otázka č. 10: **Jaký dopad má podle Vás výchova homosexuálními rodiči na dítě?**

- a. pozitivní
- b. negativní
- c. nedovedu odpovědět

Otázka č. 11: **Myslíte si, že taková výchova bude mít vliv na budoucí sexuální orientaci dítěte?**

- a. ano
- b. ne
- c. nevím

Otázka č. 12: **Bude podle Vašeho názoru toto dítě nutně orientované homosexuálně?**

- a. ano
- b. ne
- c. nevím

Otázka č. 13: **Jak byste reagovali, kdyby Vaše dítě bylo homosexuálně orientované?**

- a. můj vztah k němu by se nezměnil
- b. nechtěl(a) bych s ním mít nic společného
- c. díval(a) bych se na něj jinak, ale měl(a) jej pořád rád(a)
- d. nedovedu odpovědět

Otázka č. 14: **Znáte někoho ze svého okolí, kdo je homosexuálně orientovaný a vychovává dítě?**

- a. ano
- b. ne

Otázka č. 15: **Jaká mohou být pozitiva a negativa takové výchovy? Uveďte.**

.....

.....

.....

Otázka č. 16: **Věděli jste o tom, že je v ČR zřízen institut registrovaného partnerství?**

- a. ano
- b. ne

Otázka č. 17: **Souhlasíte se zřízením tohoto institutu?**

- a. ano
- b. ne
- c. nedovedu odpovědět

Otázka č. 18: **Byli byste pro to, aby homosexuální páry mohly mít svatbu jako heterosexuální páry?**

- a. ano
- b. ne
- c. nedovedu opovědět

Otázka č. 19: **Jaký máte celkově pohled na lidi s homosexuální orientací?**

- a. pozitivní
- b. negativní
- c. nemám žádný názor

Otázka č. 20: **Pokud máte vůči homosexuálům negativní vztah, čím je to podle Vás ovlivněno? Napište.**

.....

.....

.....

Otázka č. 21: **Máte mezi homosexuály přátele?**

- a. ano
- b. ne

Otázka č. 22: **Jaký je podle Vás postoj české společnosti vůči lidem s homosexuální orientací?**

- a. pozitivní
- b. negativní
- c. neutrální
- d. nedovedu posoudit

Otázka č. 23: **Myslíte si, že se pozice homosexuálů v české společnosti mění k lepšímu?**

- a. ano
- b. ne
- c. nijak se podle mě nemění
- d. nevím

Otázka č. 24: **Je podle Vás v České republice homosexualita dostatečně medializovaná?**

- a. ano
- b. ne
- c. nedovedu posoudit

Otázka č. 25: **Souhlasíte s touto medializovaností?**

- a. ano
- b. ne

Otázka č. 26: **Chtěli byste se o homosexualitě dozvědět více?**

- a. ano
- b. ne